

33014

ร. 2722

ก. 5

บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
เลขที่ 22 ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร 10310

ปริญญานิพนธ์

ของ

ทิพวดี ไชยยังยศ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริญญามหาบัณฑิต

5 มกราคม 2521

69023

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปัญหานี้นี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1132 วิเศษ

ประธาน

7-10 435-15

กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ และ ผศจ.ไพศาล หวังพานิช คณะกรรมการที่ปรึกษา
ในการทำปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดียิ่ง
ตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การทำปฏิญานพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย

ทิพวดี ไชยงยศ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	6
สมมุติฐานของการวิจัย	24
3 วิธีดำเนินการ	25
กลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
วิธีการรวบรวมข้อมูล	29
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
ค่าสถิติพื้นฐาน	34
เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง	
แต่ละกลุ่ม	34
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	31
ความมุ่งหมายของการวิจัย	31

บทที่	หน้า
กลุ่มตัวอย่าง	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
อภิปรายผล	53
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	61
บทคัดย่อ	

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามแหล่งข้อมูลต่าง ๆ	26
2	ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล	34
3	การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างเรื่องความคาดหวัง ของประชาชน นักศึกษา สภาตำบล เจ้าหน้าที่ ผู้บริหารที่มีบทบาท ของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	35
4	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ที่มีความคาดหวังบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษา นอกโรงเรียน	36
5	ค่าเฉลี่ยรายข้อของความคาดหวังที่มีบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริม การศึกษานอกโรงเรียน	37
6	เปรียบเทียบลำดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ยความคาดหวังระหว่างผู้บริหารกับ ประชาชนบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษา นอกโรงเรียน	38
7	ลำดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ยรวมของความคาดหวังบทบาทของสภาตำบล ในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	45

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แผนภูมิการปกครองของตำบล ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 222/2499 8
- 2 แผนภูมิการบริหารกิจการของตำบล ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่
275/2509 9
- 3 แผนภูมิการจัดระเบียบบริหารของตำบล ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326
ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 10

ตามนโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต มุ่งสร้างเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิต และทำประโยชน์แก่สังคม และระบุไว้ว่า "รัฐพึงเร่งรัดและสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนในลักษณะต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีโอกาสรับการศึกษาตลอดชีวิต จัดให้มีความประสานสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนกับการศึกษานอกโรงเรียน รวมทั้งให้ภาคปฏิบัติที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา" (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2520 : 6) ยิ่งเมื่อพิจารณาสถิติการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ปีการศึกษา 2519 พบว่า มีจำนวนนักเรียน นักศึกษา นิสิต คิดเป็นร้อยละ 19.35 ของประชากรทั้งหมด แต่ประชาชนทุกคนจำเป็นต้องได้รับการศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องช่วยในการปรับตัว ให้ชีวิตสามารถอยู่รอดและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแต่ฝ่ายเดียวไม่ทันการ เพราะการขาดแคลนหรือความไม่พอเพียงของการศึกษานั้นเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งอาจจะถึงขั้นวิกฤติต่อเสรีภาพของประเทศได้ (โมหัมหมัด อับดุลกาเดร์, 2520 : 1) ดังนั้น การทำให้การปฏิบัติการของการศึกษานอกโรงเรียนเป็นไปได้ จึงเป็นทางเลือกทางเดียวเท่านั้นที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านของประเทศไทยได้อย่างแท้จริง (วิบูลย์ แซ่มชื่น, 2518 : 67) และยังมีเหตุผล ความจำเป็นอื่น ๆ สนับสนุนเร่งให้ส่งเสริมการจัดการศึกษาแก่ประชาชนทั้งประเทศ ดังนี้ (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, 2518 : 121)

1. การศึกษาเป็นความจำเป็นตลอดชีวิต
2. ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตร แต่ได้รับการศึกษาแค่ชั้นประถมศึกษา 4 ทำให้ขาดทักษะและความรู้ที่จะพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น
3. อัตราการเพิ่มของจำนวนประชากรและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม

สุนทร สุนันท์ชัย (สุนทร สุนันท์ชัย, 2518 : 16) เพิ่มเติมสภาพความจำเป็นว่า

4. มีปัญหาแรงจูงใจจะปรับปรุงแก้ไขมาก เช่น ค่านอนามัย การอาชีพ การเศรษฐกิจ ฯลฯ ซึ่งการแก้ไขนั้นต้องทำด้วยวิธีให้การศึกษา

5. ประชาชนมีช่องว่างในทางเศรษฐกิจและการศึกษาอย่างมาก เช่น คนอ่านหนังสือไม่ออก, คนในชนบทที่ห่างไกล, คนในย่านสลัม, ชนกลุ่มน้อย ฯลฯ

6. ระบบโรงเรียนมีราคาแพงมาก ประเทศกำลังพัฒนาจำเป็นต้องใช้ทุนไปในด้านอื่น ๆ ด้วย

7. ระบบโรงเรียนใช้เวลาอย่างมากในการผลิตแรงงานให้สังคม ผลตอบแทนต่ำ

8. ระบบโรงเรียนสร้างคนไม่ตรงกับที่สังคมต้องการ เช่น ผลิตนักเรียนอาชีวศึกษาที่ไม่มีทักษะแท้จริงหรือไม่เต็มใจที่จะออกมาใช้แรงงาน ผลิตนักเรียนที่มุ่งทำงานใช้สมองมากกว่าใช้แรงกาย ทำให้เกิดการว่างงาน

นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารประเทศและความไม่มั่นคงของการปกครอง แสดงถึงความไม่เข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนตามระบอบประชาธิปไตย เพราะ "ประชาธิปไตยจะก้าวหน้าไปในทางที่ถูกต้องได้ก็ต่อเมื่อประชาชนเข้าถึงประชาธิปไตย เข้าใจในจักรกลของประชาธิปไตย ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบของราษฎรเอง ซึ่งเรื่องนี้ต้องอาศัยเวลาฝึกอบรมค่อยเป็นค่อยไป เป็นขั้นตอนนานพอสมควร ไม่ใช่ประกาศรัฐธรรมนูญวันนี้ พรุ่งนี้ก็เป็นประชาธิปไตยเต็มตัว" (ชานินทร์ กรัยวิเชียร : 13 ตุลาคม 2519) และ "การศึกษาเท่านั้นที่จะช่วยปลูกฝังและส่งเสริมให้ทุกคนเป็นประชาธิปไตย" (วิจิตร กาจจนรัตน์, 2518 : 66) รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ เช่น รัฐบาลสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้จัดให้มี "สภาตำบล" ขึ้นเพื่อมุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดตามหลักการของประชาธิปไตย และในฐานะที่เป็นตัวแทนของท้องถิ่น สภาตำบลก็ควรมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชน เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดกับประชาชน รู้ถึงความต้องการอันแท้จริงของประชาชน ตลอดจน รู้ถึงอุปสรรคข้อขัดข้องต่าง ๆ เป็นอย่างดี อนึ่ง ปัญหาที่มีอยู่ในประเทศไทยปัจจุบัน ถ้าจะพิจารณาย้อนกลับไปถึงต้นเหตุที่แท้จริงแล้วก็จะเห็นได้ชัดว่า ปัญหานั้นเกิดจากการศึกษาหรือการขาดการศึกษาของผู้เกี่ยวข้องอยู่กับปัญหานั้นทั้งสิ้น (คึกฤทธิ์ ปราโมช,

2518 : 50) ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความสามารถของสภาตำบล เพื่อแสวงหาแนวทางจัดการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งแม้จะมีมานานแล้ว แต่ส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและเพื่อเหตุผลอื่น ๆ แตกต่างออกไปตามความต้องการของแต่ละหน่วยงาน เนื่องจากต่างคนต่างจัดก่อให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน ขาดการวางแผนงานที่แน่นอนในส่วนรวม ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2517 : 66) สภาตำบลซึ่งอยู่กับประชาชนน่าจะได้เป็นศูนย์กลางประสานงานทำหน้าที่รับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ตรงตามสภาพปัญหาความต้องการของท้องถิ่นและประชาชนให้มากยิ่งขึ้น

*ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้ต้องการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน ตามความคาดหวังของกลุ่มบุคคล 5 กลุ่มคือ

1. ผู้บริหารระดับนโยบาย
2. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
3. คณะกรรมการสภาตำบล
4. ประชาชน
5. นักศึกษา

* ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงความคาดหวังของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่มีต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเกี่ยวกับ

1. การวางนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
2. การเสนอแนะให้ใช้สภาตำบลเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนในท้องถิ่น
3. การเสนอแนวทางปฏิบัติแก่สภาตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้กระทำต่อกลุ่มบุคคลและแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารระดับนโยบาย ได้แก่ รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี หัวหน้ากอง
จาก 5 กระทรวง คือ

- 1.1 กระทรวงศึกษาธิการ
- 1.2 กระทรวงมหาดไทย
- 1.3 กระทรวงสาธารณสุข
- 1.4 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 1.5 ทบวงมหาวินิจฉัย

2. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ศึกษาธิการ
หัวหน้าส่วนราชการอื่น ๆ จากอำเภอในจังหวัดอุบลราชธานี 10 อำเภอ คือ

- 2.1 อำเภอเมืองอุบลราชธานี
- 2.2 อำเภอศรีสะเกษ
- 2.3 อำเภออำนาจเจริญ
- 2.4 อำเภอเดชอุดม
- 2.5 อำเภอบุณฑริก
- 2.6 อำเภอขามเฒ่า
- 2.7 อำเภอโขงเจียม
- 2.8 อำเภอเมืองเดชอุดม
- 2.9 กิ่งอำเภออุบลราชธานี
- 2.10 กิ่งอำเภอรัตนวาปี

3. คณะกรรมการสภาตำบลจากอำเภอต่าง ๆ เช่นเดียวกับกลุ่มเจ้าหน้าที่
ที่เกี่ยวข้อง

4. ประชาชนจากอำเภอต่าง ๆ เช่นเดียวกับกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

5. นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ที่ผ่านการฝึกสอนในชนบท จากวิทยาลัยครู
อุบลราชธานี

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาท หมายถึง การกระทำและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและการปฏิบัติตามตำแหน่งหรือกิจกรรมพิเศษที่ควรกระทำ
2. บทบาทของสภาตำบล หมายถึง การกระทำและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของกรรมการสภาตำบล ตามความคาดหวังของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ ผู้บริหารระดับนโยบาย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการสภาตำบล ประชาชน และนักศึกษา
3. การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหลายที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน โดยรัฐมอบหมายให้สภาตำบลรับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของสภาตำบล

1. บทบาท

กัญญา สาร (กัญญา สาร, 2512 : 7) ให้ความเห็นว่า สิ่งบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รับรู้โดยทั่วไปถูกคนอื่นลงความเห็นว่าเป็นบุคคลที่ต้องทำสิ่งซึ่งเรียกว่า บทบาทหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นได้รับ บทบาทหมายถึงหน้าที่หรือเงื่อนไขที่ต้องกระทำและบรรดาสิทธิต่าง ๆ ที่ใครมาพร้อมกับตำแหน่ง โดย เนติ นิลสาย (เนติ นิลสาย, 2517 : 5) ได้นิยามไว้ว่า บทบาทหมายถึงสิ่งที่บุคคลที่ดำรงตำแหน่งหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ถูกคนอื่นลงความเห็นว่าจะต้องทำสิ่งซึ่งเรียกว่า บทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นได้รับ และโดแนล (Donal, 1971 : 3) ให้ความหมายดังนี้ บทบาทหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและพฤติกรรมอันเป็นที่คาดหวังโดยสมาชิกที่มีต่อบุคคลนั้น ส่วน เล็ก ลัธนันท์ (เล็ก ลัธนันท์, 2512 : 5) กำหนดว่า บทบาทหมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับงานโดยตรงและงานพิเศษที่ต้องกระทำ ตามทัศนะของโสภานุพิกุลชัย (โสภานุพิกุลชัย, 2515 : 129) เห็นว่า ทุกตำแหน่งหรือชั้นจะถูกสมาชิกในชุมชนคาดหวังไว้ระดับหนึ่งว่า พฤติกรรมของคนที่อยู่ในตำแหน่งนั้นควรจะทำอะไร มีพฤติกรรมอะไร คือบทบาทของแต่ละคนที่อยู่ในตำแหน่งหนึ่งควรมีอะไรบ้างนั่นเอง

ความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของตำแหน่งใด ๆ นั้น

เครช และคณะ (Krech, Crutchfield and Ballachey, 1962 : 338) เห็นว่า มิได้มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้ดำรงตำแหน่งนั้นเพียงอย่างเดียว แต่มีอิทธิพลต่อความต้องการ ความมุ่งหมาย ความเชื่อ ความรู้สึก ความปรารถนา ปรัชญาส่วนบุคคล และทัศนคติของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ด้วย ดังนั้น การกระทำใด ๆ ของผู้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ก็ตาม มักจะเป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจากความนึกคิดของผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ และความคิดเห็นของ ซาร์บิน (Sarbin, 1959 : 229) ก็สนับสนุนว่า พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่งหนึ่ง

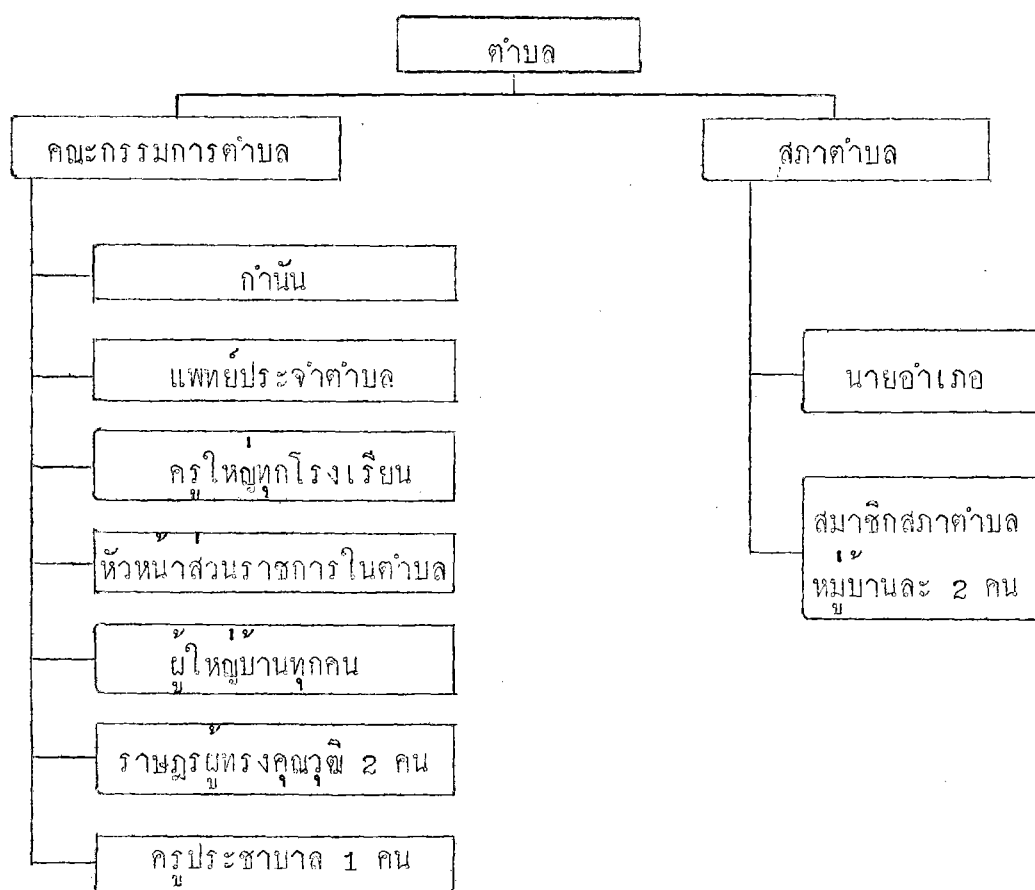
ตำแหน่งใด มักจะอาศัยความนึกคิดที่คาดคะเนว่า ผู้หนึ่งหวังจะเห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ควรจะปฏิบัติเช่นไรเป็นแนวทาง

2. สภาตำบล

รัฐบาล ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีได้เสนอโครงการพัฒนาท้องถิ่นและช่วยประชาชนในชนบทให้มีความก้าวหน้าในทศวรรษที่ 2518 (ปชด.) ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินการตามนโยบายที่แถลงต่อสภา เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2518 จึงเกิดการผันเงิน 2,500 ล้านบาท และ 3,500 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2519 สภาตำบลทั่วประเทศ ทำให้สภาตำบลเป็นที่รู้จักและสนใจอย่างกว้างขวาง

ประวัติความเป็นมา รูปแบบ และองค์ประกอบของสภาตำบล

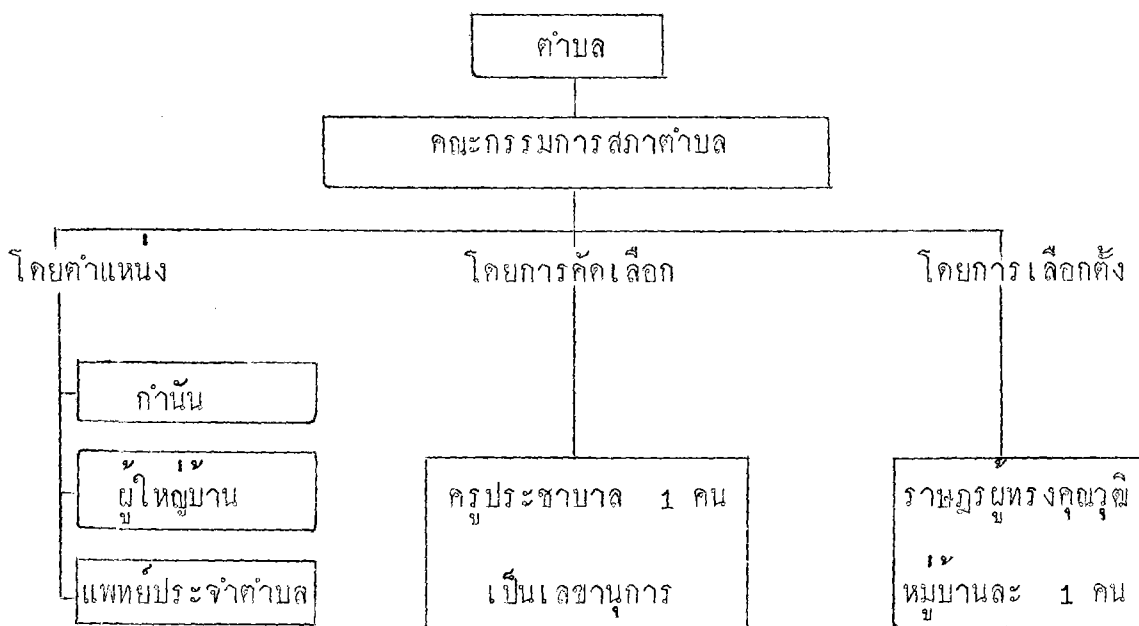
เริ่มเมื่อ พ.ศ. 2498 จอมพล ป.พิบูลสงคราม ขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้เดินทางไปดูงานที่สหรัฐอเมริกา และประเทศต่าง ๆ ในยุโรป เมื่อกลับมาได้มีบันทึกถึงกระทรวงมหาดไทยให้ดำเนินการ เพื่อกระจายอำนาจการปกครองให้จนถึงระดับตำบลหมยบ้าน จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2499 ได้มีประกาศจัดตั้งสภาตำบลขึ้นทั่วพื้นที่ตำบลทั่วประเทศไทย โดยคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมยบ้าน ให้จัดตั้งสภาตำบลและจัดให้มีที่ประชุมหมยบ้านขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนรวมในการปกครองตำบล อันจะมีผลให้การบริหารงานของตำบลได้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน มีรูปแบบและองค์ประกอบดังแผนภูมิแสดงการปกครองตำบลตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 (กระทรวงมหาดไทย, 2517 : 52)

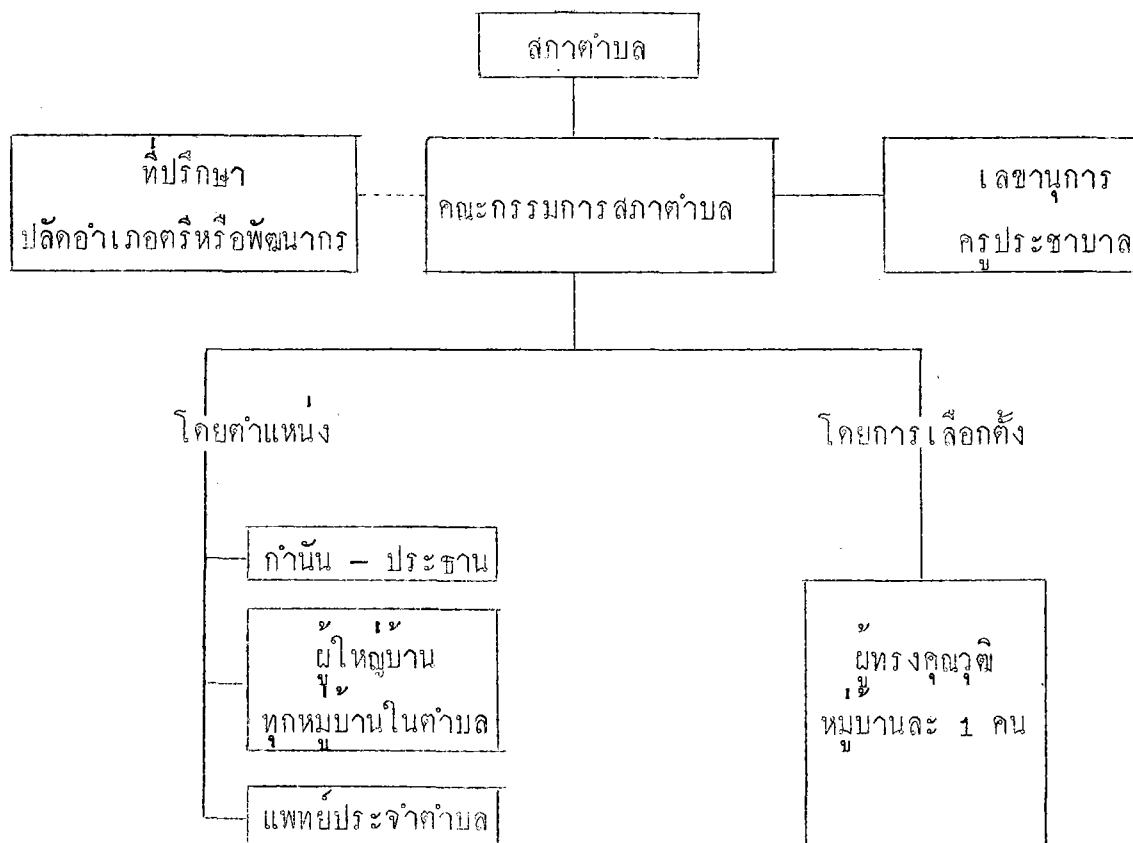
ประสิทธิ์ คุณสนอง (ประสิทธิ์ คุณสนอง, 2518 : 22) อธิบายว่า สภาตำบลมีนายอำเภอเป็นประธาน ทำหน้าที่คล้ายกับฝ่ายนิติบัญญัติออกข้อบังคับและควบคุมการบริหารของคณะกรรมการตำบล ส่วนคณะกรรมการตำบลมีกำนันเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่และอำนาจที่เพิ่มขึ้นตามคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย ทั้งอาจได้รับมอบหมายให้ดำเนินการส่วนจังหวัดอีกด้วย โดยให้ประธานและรวมกำลังกันทั้งสองฝ่าย

อย่างไรก็ตาม สภาตำบลนี้ยังไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ไม่มีอิสระเท่าที่ควร จึงมีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 ให้ยกฐานะของตำบลขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบด้วยสภาตำบลเป็นสภานิติบัญญัติ คณะกรรมการตำบลทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร แต่ก็มีบัญญัติให้ทุกตำบลมีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

ต่อมาใน พ.ศ.2509 กระทรวงมหาดไทยได้รับอนุมัติจากรัฐบาลให้ดำเนินการตามโครงการพัฒนาพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย (พพป.) มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเรียนรู้และปฏิบัติตนตามวิธีการประชาธิปไตยให้ดียิ่งขึ้น จึงมีคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 275/2509 เปลี่ยนแปลงรูปแบบสภาตำบลโดยรวมเอาสภาตำบลกับคณะกรรมการตำบลเข้าเป็น "คณะกรรมการสภาตำบล" เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันทั้งคณะและบริหารกิจการของตำบลได้รวดเร็วทันนี้ (กระทรวงมหาดไทย, 2517 : 57)

แต่รูปแบบนี้ยังแต่งตั้งไปไม่ครบทุกตำบลก็เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการปกครอง มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ให้ยกเลิกสภาตำบล ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ.2499 และฉบับที่ 2 พ.ศ.2511 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 89 : 123) ส่วนสภาตำบลตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 และที่ 275/2509 ให้คงใช้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการจัดระเบียบบริหารของตำบลให้แล้วเสร็จภายใน 3 ปี และคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 18 กันยายน 2518 ได้แต่งตั้งสภาตำบลตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326/2515 ทั่วประเทศ ซึ่งประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อ 14 ตุลาคม 2518 แล้ว ฉะนั้น ปัจจุบันรูปแบบของสภาตำบลจึงเป็นดังนี้

หน้าที่และความรับผิดชอบของสภาตำบล

นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ, 2518 : 20) กล่าวว่า สภาตำบล คือฐานของการปกครองและการเสริมสร้างกิจของชาติ ตามประกาศฉบับที่ 326/2515 คณะปฏิวัติได้กำหนดหน้าที่ของสภาตำบลดังนี้

✱ 1. บริหารงานของสภาตำบลหรือดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด อันได้แก่

งานบริหารสภาตำบล ได้แก่ การพิจารณาจัดหางบประมาณรายจ่ายประจำปี เสนอให้นายอำเภออนุมัติ การพิจารณาจัดทำโครงการพัฒนาตำบลต่าง ๆ เป็นต้น

หน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นกิจการส่วนจังหวัด มี

- 1.1 การรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน
- 1.2 การศึกษา การทำนุบำรุงศาสนาและการส่งเสริมวัฒนธรรม
- 1.3 การสาธารณสุข

- 1.4 การป้องกันโรค การบำบัดโรค การจัดตั้งและบำรุงสถานพยาบาล
- 1.5 การจัดให้มีและบำรุงทางน้ำ ทางบก
- 1.6 การรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน และที่สาธารณะ
- 1.7 การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 1.8 การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- 1.9 การจัดให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 1.10 การจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 1.11 การจัดให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 1.12 การจัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 1.13 การจัดให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 1.14 การจัดให้มีและบำรุงสถานสำหรับศึกษา การจัดถนนคนเดิน สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ตลอดจน สถานที่ประชุมอบรมราษฎร
- 1.15 การบำรุงและส่งเสริมการทำการค้าขายของราษฎร
- 1.16 การแบ่งสรรเงิน ซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่อำนาจการส่วนท้องถิ่น
- 1.17 การจัดจัดการคุ้มครองดูแลและหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินส่วนจังหวัด
- 1.18 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 1.19 การพาณิชย์
- 1.20 กิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นเพื่อประโยชน์ของราษฎรและท้องถิ่นหรือกิจการอื่น ๆ ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้เป็นกิจการส่วนจังหวัด
2. พิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการและงานเกี่ยวกับการพัฒนาตำบล
3. ให้ความร่วมมือและประสานงานในโครงการสนับสนุนให้มีการร่วมมือจากองค์การอาสาสมัครหรือองค์การสาธารณกุศล ตลอดจน พิจารณาแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องและอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาตำบล
4. เผยแพร่การดำเนินงานพัฒนาของทางราชการให้ราษฎรในตำบลทราบ
5. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่กำหนดไว้สำหรับคณะกรรมการสภาตำบล

6. ปฏิทินที่อื่นตามที่ทางราชการจะได้อบรมหมาย

พื้นฐานการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยในชนบท คือ สภาตำบล จึงควรส่งเสริมความสามารถที่จะปกครองตนเองโดยมอบหมายงานสำคัญของท้องถิ่นให้ดำเนินการเอง โดยรัฐจัดหาอุปกรณ์ ความช่วยเหลือทางวิชาการ เงินอุดหนุนและสนับสนุนให้คณะกรรมการสภาตำบล ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในกิจการของท้องถิ่นและประชาชนอย่างจริงจัง

การปกครองท้องถิ่นของต่างประเทศ

ไพร์ตัน เคเซอร์นทร์ (ไพร์ตัน เคเซอร์นทร์, 2516 : 243-245) ได้กล่าวถึงและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นของต่างประเทศไว้ดังนี้

สหรัฐอเมริกา มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นเรียก Township เป็นรากฐานของมลรัฐ ประกอบด้วยคณะกรรมการตำบล (Township Board) ที่ราษฎรเลือกตั้งและแต่งตั้งอย่างละครั้ง เป็นผู้บริหารงานและราษฎรทั้งตำบลเป็นผู้ให้มติในการดำเนินงานตามรูป Local Assembly ซึ่งปีหนึ่ง ๆ จะมีสมัยประชุมปีละครั้ง คณะกรรมการที่เลือกตั้งจากราษฎรอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2-4 ปี มีข้อสังเกตสำหรับ Township ว่า

1. มีงบประมาณรายไคของตนเอง สามารถจัดเก็บภาษีเองได้
2. มีเจ้าหน้าที่ของตำบลซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการตำบล
3. คณะกรรมการตำบลมีอิสระที่จะดำเนินการของตนเองได้ ไม่ต้องอยู่

ภายใต้การควบคุมของมลรัฐหรือรัฐบาลกลาง

Barrio Council ของฟิลิปปินส์ มีลักษณะที่น่าสนใจคือ

1. สมาชิกส่วนใหญ่มาจากราษฎร ทำให้มีโอกาสทราบความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น

2. จำนวนคณะกรรมการตำบลมีประมาณ 10 คน ซึ่งไม่มากไม่น้อยเกินไป

3. มีตัวแทนของตำบล เรียกว่า Councilor อยู่ในสภาเทศบาลเพื่อพิจารณาความต้องการของตำบล

อย่างไรก็ตาม สภาพตำบลของฟิลิปปินส์ก็มีข้อบกพร่องหลายประการ เช่น ไม่มีงบประมาณของตนเอง ต้องรอเงินอุดหนุนของสภาเทศบาล คณะกรรมการสภาตำบลไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือเงินเดือน และถูกสภาจังหวัด สภาเทศบาลควบคุมมากเกินไป

หน่วยการปกครองท้องถิ่นของอินเดียนเรียกว่า Panchaiyati มีหน้าที่และสิ่งที่น่าสนใจ เกิด คือ

1. มีทรัพยากรและวัสดุในการดำเนินงานน้อย
2. ดำเนินงานเกี่ยวกับคานศุลาการของท้องถิ่น
3. มีหน้าที่จัดเก็บภาษีให้รัฐบาล
4. ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจวิธีดำเนินงาน
5. เป็นสถาบันที่กฎหมายยังไม่รับรอง จึงมีฐานะเป็นที่รับรองทางสังคมหรือประเพณีเท่านั้น

Parish Council ของอังกฤษ มีหน้าที่ดังนี้

1. มีอำนาจเก็บภาษีและได้รับส่วนลดจากรัฐบาล
2. มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของตำบล เช่น เสมียนและเหรัญญิกได้
3. คณะกรรมการตำบลได้รับเลือกมาจากราษฎรโดยตรง

ส่วนประเทศญี่ปุ่น มี Kominkun ซึ่งลักษณะหน้าที่ต่างจากประเทศอื่น คือ

1. เป็นสถาบันที่ดำเนินงานด้านการศึกษา วัฒนธรรม และการพัฒนาชุมชน

ทั่ว ๆ ไป

2. มีคณะเจ้าหน้าที่ (Advisory Board) ซึ่งตั้งจากผู้ชำนาญงานด้านต่าง ๆ
3. เป็นสถาบันที่กฎหมายรับรองโดยอยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ
4. การดำเนินงาน รัฐบาลจะกำหนดเป็นแผนการดำเนินงานอย่างกว้าง ๆ ให้ส่วนรายละเอียด Kominkun จะเป็นผู้กำหนดเอง
5. ส่วนใหญ่ Kominkun เป็นของรัฐบาล แต่ก็เปิดโอกาสให้เอกชนตั้งได้
6. รัฐบาลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายสำหรับทรัพย์สินประเภททุน เช่น อาคาร เครื่องมือ

อุปกรณ์ต่าง ๆ ประมาณ 25% ของทั้งหมด

จะเห็นได้ว่า ลักษณะการปกครองท้องถิ่นของประเทศโดยอ้อมแสดงสภาพต่าง ๆ ของประเทศนั้นและส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม หากสามารถพัฒนาความแข็งแกร่งของรูปการปกครองท้องถิ่นให้ประชาชนรู้จักใช้สิทธิและหน้าที่แล้ว นั้นย่อมหมายถึง การส่งผลผลักดันไปสู่การพัฒนาประเทศโดยรวมรวดเร็วขึ้น

การศึกษานอกโรงเรียน

การศึกษาเป็นขบวนการเรียนรู้ตั้งแต่ยังเป็นทารก กระทั่งเป็นผู้ใหญ่และเรื่อยไปจนตลอดชีวิต โดยอาศัยวิธีการและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ กัน วิธีการเรียนรู้อาจจำแนกได้เป็น 3 ประเภท แต่ละประเภทจะมีส่วนส่งเสริมซึ่งกันและกัน (เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์, 2518 : 20-21) คือ

1. การศึกษาแบบธรรมชาตวิสัย (Informal Education) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างแท้จริง เป็นการศึกษาซึ่งให้ทัศนคติ ค่านิยม ทักษะ และความรู้ โดยอาศัยประสบการณ์จากชีวิตประจำวันและสิ่งแวดล้อม
2. การศึกษาในระบบโรงเรียนปกติ (Formal Education) หมายถึง ระบบการศึกษาซึ่งมีโครงสร้างเป็นลำดับขั้น มีระบบการแบ่งชั้นเรียนตามระยะเวลา เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมถึงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป
3. การศึกษานอกโรงเรียน (Non-formal Education) เป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดไว้นอกกรอบระบบโรงเรียนปกติทั่วไป อาจจะดำเนินงานแยกหรือเป็นส่วนประกอบสำคัญของกิจกรรมใหญ่ ทั้งนี้ มีจุดประสงค์ที่จะสนองความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้เรียน

ความหมายและลักษณะของการศึกษานอกโรงเรียน

คณะเลขาธิการกรรมการสัมมนาการศึกษานอกโรงเรียนได้รวบรวมความหมายของการศึกษานอกโรงเรียนไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2517 : 49-50)

เดวิด ไคแลน และโทมัส บี. คีน (David Kline and Thomas B. Keehn) เห็นว่า การศึกษานอกโรงเรียนเหมือนกับการศึกษาที่เรียกว่า การศึกษานอกระบบ การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาชีวิต การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ เป็นคำที่หมายถึงชนิดของการศึกษา

ที่พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกหรือส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือจัดขึ้นเพื่อปิดช่องว่างของประชากรจำนวนมาก ที่ไม่สามารถจะรับบริการจากระบบการศึกษาในโรงเรียนได้อย่างเต็มที่

สตีเวน แมคคอลล์ (W. Steen McCall) อธิบายว่า การศึกษานอกโรงเรียนหมายถึง การศึกษาทุกอย่าง การเรียนรู้จากพ่อแม่จากประสบการณ์ จากเพื่อน ๆ จากสื่อสารมวลชน จากโรงเรียนผู้ใหญ่ จากหน่วยพัฒนาต่าง ๆ

ฟิลิป เอช. คัมส์ (Philip H. Coombs) กล่าวว่า การศึกษานอกโรงเรียนเป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกระบบการศึกษาภาคปกติ ไม่ว่ากิจกรรมนั้นจะจัดขึ้นเป็นกิจกรรมตาราง หรือจัดเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกิจกรรมใหญ่อื่น ๆ

โรแลนด์ จี. พอลสตัน (Rolland G. Paulston) ให้ความเห็นว่า การศึกษานอกโรงเรียนนั้น มักเป็นการศึกษาที่ให้คำจำกัดความไว้อย่างหลวม ๆ เพื่อให้รวมถึงกิจกรรมในสังคมและกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และทักษะอื่น ๆ นอกระบบชั้นเรียนในโรงเรียนภาคปกติ

เจมส์ อาร์. เชฟฟิลด์ และวิกเตอร์ พี. ดีโวจมา (James R. Sheffield and Victor P. Diejomach) กล่าวว่า การศึกษานอกโรงเรียนเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง ครอบคลุมการฝึกอบรมและการสอนนอกระบบชั้นเรียนในโรงเรียนเกือบทั้งหมด เริ่มตั้งแต่การเรียนรู้ของบุคคลแต่ละบุคคล จากพ่อแม่ จากโรงเรียนไปจนถึงการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนทั้งชาติใคร่หนังสือ ... การศึกษานอกโรงเรียนควรจะเป็นบริการที่สนองความต้องการหลายอย่าง เช่น

1. เพื่อให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสเรียนในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน
2. เพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษาจากระบบในโรงเรียนแล้ว ได้มีโอกาสหาความรู้และได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติม โดยเฉพาะสำหรับการที่จะไปประกอบอาชีพ
3. สำหรับผู้ใหญ่ที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ ได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

โคล เอส. เบรมเบ็ค และทีโมธี เจ. ทมป์สัน (Cole S. Brembeck and Timothy J. Thompson) มีความเห็นว่า การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการศึกษาที่ก่อให้เกิด

เกิดทักษะและความรูต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนอกระบบโรงเรียนตามปกติ เป็นการผสมผสานของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่มีมาตรฐานแน่นอนและดูเหมือนว่าไม่สัมพันธ์กันเลย โดยมีจุดมุ่งหมายไปสู่เป้าหมายนานัปการ

คณะเลขาธิการการประชุมสัมมนาการศึกษานอกโรงเรียนให้นิยามว่า การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหลายที่อยู่นอกระบบชั้นเรียนของโรงเรียนภาคปกติ

คณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายการศึกษานอกโรงเรียนของคณะปฏิวัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2517 : 52) ให้คำจำกัดความไว้เมื่อ พ.ศ.2515 ว่า "การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ประสบการณ์และกิจกรรมที่เกิดขึ้นนอกระบบการศึกษาในโรงเรียนภาคปกติ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถทั้งในด้านความรู้ทั่วไป และวิชาชีพให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ประกอบอาชีพและทำหน้าที่พลเมืองให้ดีขึ้น

จากความหมายของการศึกษานอกโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น ชำรง บัวศรี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2517 : 17) ได้สรุปลักษณะพิเศษของการศึกษานอกโรงเรียนไว้ 5 ประการ คือ

1. ไม่ตายตัวแต่มีความยืดหยุ่นเป็นอย่างมาก เช่น ไม่จำกัดพื้นความรู้ของผู้เรียน ไม่กำหนดเวลาเรียนแน่นอน ไม่มีหลักสูตรตายตัว ไม่วัดผลเหมือนโรงเรียนทั่ว ๆ ไป ไม่จำเป็นต้องมีสถานที่เรียนโดยเฉพาะ ไม่จำกัดความรู้ของผู้สอน เป็นต้น
2. ผู้เรียนต่างมาเรียนด้วยความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ
3. สนองความต้องการของผู้เรียนได้ในเวลาอันรวดเร็ว หรือเกือบทันทีทันใด ไม่ว่าผู้เรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพของตน
4. การจัดการศึกษาประเภทนี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นความรับผิดชอบของสถาบัน ที่หน้าที่จัดการศึกษาในโรงเรียนเท่านั้น สถาบันสังคมอื่น ๆ ก็จัดได้
5. ผลของการศึกษาไม่จำกัดอยู่เฉพาะเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนโดยตรงเท่านั้น ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสังคมโดยอ้อมด้วย และเป็นผลที่อาจเกิดขึ้นในระยะเวลานาน

สุพล วุฒิเสน (สุพล วุฒิเสน, 2518 : 50-52) ได้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนปกติกับการศึกษานอกโรงเรียนไว้ดังนี้

การศึกษาในระบบโรงเรียนปกติ	การศึกษานอกระบบโรงเรียน
1. <u>โครงสร้าง</u> มีโครงสร้างและส่วนประกอบที่เห็นได้ชัดในลักษณะการบริหารระบบชั้น ตำแหน่งบุคคล 2. <u>เนื้อหา</u> วิชาการที่สอนจะอยู่ในลักษณะวิชาชั้นสูง ผลสำเร็จของการศึกษาเล่าเรียนจะนำไปสู่ตำแหน่งการงานในระบบสังคมธุรกิจหรืออุตสาหกรรม ส่วนวิชาชีพนั้นก็จำเป็นจะต้องแสวงหาการลงทุนจำนวนมากเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว 3. <u>เวลา</u> เวลาในการศึกษาจะมุ่งไปสู่การเรียนในอนาคต ยากที่จะสิ้นสุดในแต่ละสาขาวิชา การเรียนการสอนจะถูกกำหนดเวลาการสอน การปิดเปิด การสอบไวแน่นอนและมีช่วงเวลา การหยุดพักการเรียนทั้งระยะสั้นและระยะยาว 4. <u>การควบคุม</u> มีระบบการประสานงานที่กำหนดไวแน่นอน ส่วนใหญ่จะควบคุมจากส่วนกลาง เช่น การบริหารหลักสูตร การจัดบุคคล งบประมาณและอื่น ๆ 5. <u>สถานที่และที่ตั้ง</u> มีอาคารเรียนเป็นอิสระและมีสถานที่เป็นของตนเอง ส่วนใหญ่จะมีป้ายบอกสถานที่และหน้าที่ การลงทุน	1. มีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นไ้มาก แต่ละหน่วยงาน จะมีลักษณะที่เป็นอิสระแก่กัน 2. เนื้อหาของการเรียนการสอนจะเน้นในเรื่องที่จะนำไปปฏิบัติจริงในชีวิต อันจะนำไปสู่การเพิ่มพูนผลผลิตและคุณภาพของงานที่แต่ละคนรับผิดชอบอยู่ 3. เวลาจะเน้นในเรื่องปัจจุบัน การเรียนการสอนจะไม่กำหนดเวลาที่แน่นอน เพราะโดยทั่วไปนักเรียนและผู้เรียนต่างก็มีงานประจำ เวลาสามารถยืดหยุ่นได้ตามลักษณะของเรื่องที่จะศึกษา 4. การควบคุมจะเน้นในระดับท้องถิ่น การสอนจะเป็นในลักษณะสมัครใจ หรืออาสาสมัคร หรือการใช้เวลาส่วนเกินจากการทำงาน 5. สถานที่ไม่กำหนดแน่นอน อาจจะเป็นที่โรงเรียน โรงนา โรงงาน รมไม้ ฯลฯ ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในสถานการณ์จริง

การศึกษาในระบบโรงเรียนปกติ	การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ในการสร้างสถานที่ที่จะกระทำเพื่อกิจการทางการศึกษาเป็นสำคัญ 6. <u>หน้าที่</u> จะเน้นการถ่ายทอดมรดกของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่งสูง ๆ ทางสังคม เช่น ตำแหน่งทางราชการ ตำแหน่งในสำนักงาน ผู้เรียนเมื่อเข้าสู่ระบบแล้ว จะถูกแยกออกมาจากสังคมโดยปริยาย 7. <u>สิ่งที่ได้รับ</u> ผู้เรียนจะได้รับการยกย่องทางสังคมและได้รับวุฒิบัตรแสดงคุณวุฒิตามลำดับขั้นต่าง ๆ ผู้สำเร็จการศึกษาจะถูกคัดเลือกเข้าสู่ระบบงาน โดยใช้วุฒิบัตรเป็นพื้นฐานการพิจารณา 8. <u>วิธีการ</u> การเรียนการสอนส่วนใหญ่จะกระทำในห้องเรียนและเป็นไปตามแนวที่วางไว้ ผู้เรียนที่เข้าสู่ระบบจะต้องกำหนดวัยคุณภาพและลักษณะความสามารถ ครูจะต้องมีวุฒิบัตรเป็นพื้นฐานในการเข้าปฏิบัติงาน 9. <u>ค่าและการลงทุน</u> จะมีการกำหนดค่าเล่าเรียน ค่าสอนเป็นมาตรฐานแต่ละแห่ง	และมีอยู่ไม่น้อยที่ไม่จำเป็นต้องมีสถานที่โดยเฉพาะ 6. สร้างคุณภาพคนให้เป็นผู้ที่สามารถผลิตสูงขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ สามารถอยู่ในสังคมปัจจุบันและไม่เนิ่นในเรื่องสิ่งตอบแทน เรื่องตำแหน่งทางสังคมหรือวุฒิบัตร 7. ทักษะและความสามารถที่นำไปใช้ได้ในการประกอบกิจการที่แต่ละคนกำลังกระทำหรือที่แต่ละคนมุ่งหวังเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการจากการเข้าสู่ระบบนี้ 8. การเรียนการสอนไม่จำเป็นต้องกระทำในห้องเรียน การเรียนจากของจริงเป็นสิ่งจำเป็น ผู้เรียนไม่กำหนดเพศ วัยไว้ตายตัว ผู้สอน คือ ผู้ที่มีอาชีพทางนั้น และเป็นไปในลักษณะความร่วมมือกันปฏิบัติ 9. ไม่มีการกำหนดค่าใช้จ่ายอย่างแน่นอนแล้วแต่ลักษณะรายการและสถานที่

สาระของการศึกษานอกโรงเรียน

โกวิท วรพิพัฒน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2517 : 41) กล่าวว่า การศึกษาจะต้องมุ่งส่งเสริมองค์ประกอบของการมีชีวิตอย่างประสมกลมกลืนไปอย่างราบรื่นกับสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ

1. ต้องส่งเสริมให้มีปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
2. ต้องส่งเสริมให้มีความมั่นใจในงานและผลลัพธ์ของงานของตน ให้มีการ

ช่วยตนเอง

3. ให้เป็นผู้นับถือในความรู้อำนาจและความสามารถและทันต่อเหตุการณ์

การจัดการศึกษาเพื่อมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนให้มากที่สุดนั้น จากผลการสัมมนาการศึกษานอกโรงเรียนครั้งที่ 2 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2517 : 10-11) ได้สรุปหลักการจัดการศึกษานอกโรงเรียนไว้ รวม 18 ประการคือ

1. ควรจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้ตรงตามความต้องการของประชาชน สังคมและประเทศชาติ ในการพิจารณาความต้องการนั้นให้คำนึงถึงความต้องการในระดับท้องถิ่น และในระดับเขตหรือประเทศ

2. ควรจัดให้กว้างขวาง ให้สนองความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มอายุ และอาชีพ

3. ควรให้ความรู้ทักษะความชำนาญทางอาชีพหลาย ๆ ประเภท เพื่อพัฒนาความสามารถของประชาชนในชนบทให้ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น นอกจากนั้นพยายามจัดเนื้อหาตามลำดับความสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและความรู้ในด้านอื่น ๆ ด้วย นอกเหนือไปจากด้านอาชีพ

4. ควรให้เป็นไปในลักษณะการเรียนรู้ตามความสมัครใจของผู้เรียน ไม่เป็นการบังคับขู่เข็ญ

5. ควรให้เป็นไปในลักษณะการศึกษาตลอดชีวิต โดยผู้เรียนรู้จักหาความรู้ และมีนิสัยในการหาความรู้เพิ่มเติมต่อไป

6. ควรให้มีความคล่องตัว ยืดหยุ่นได้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถช่วยตัวเองต่อไปได้

7. ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ตลอดจน ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน และหาทางนำมาใช้ร่วมกันให้เกิดประโยชน์ ไม่ต้องจัดหาขึ้นเองต่างหากโดยไม่จำเป็น

8. ควรมุ่งพัฒนาคุณภาพของบุคคลและของชีวิต

9. ควรเร่งเร้าให้เกิดความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนในหลาย ๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล ชุมชน และประเทศชาติ

10. ควรหาวิธีการกระตุ้นให้ประชาชนกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ จากแหล่งต่าง ๆ และจากภาวะแวดล้อม

11. ควรศึกษาพื้นฐานของสังคมและค่านิยม เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาจัดการศึกษานอกโรงเรียน

12. ควรหาทางทำให้แผนปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนมีความตระหนักถึงงานนี้จะประสบความสำเร็จได้ ถ้าปฏิบัติงานทุกคนมีความเชื่อมั่น ทำงานด้วยความสมัครใจ และควายใจรัก

13. ควรจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้สัมพันธ์กับการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ด้วย

14. ควรมีหน่วยฝึกอบรมในเรื่องการศึกษานอกโรงเรียน สำหรับฝึกอบรมบุคลากรที่จะไปเป็นกำลังสำคัญแก่งานต่าง ๆ

15. ควรมีการทดลองงานการศึกษานอกโรงเรียนในวงแคบก่อนที่จะขยายงานให้กว้างออกไป

16. ควรให้สถาบันอุดมศึกษาและสถาบันทางศาสนา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้มากขึ้น

17. ควรให้สื่อมวลชน เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

18. ควรมีการควบคุมค่านคุณภาพของสื่อสารจากภายนอก เช่น ควบคุมการจัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ ควบคุมคุณภาพของหนังสือพิมพ์ ควบคุมสิ่งแวดลอมอื่น ๆ เพื่อช่วยลดความสูญเสียจากการลงทุนทางด้านการศึกษานอกโรงเรียน

ในการให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนนั้น สนิท ยีริงค์ (สนิท ยีริงค์, 2512 : 13) กล่าวว่า มีกิจกรรมหลายอย่างที่ต้องจัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในชุมชน เช่น การให้การศึกษาผู้ใหญ่ การบริการด้านสุขภาพ การจัดพิพิธภัณฑ์ การจัดห้องสมุดของชุมชน การดำรงศิลปะและส่งเสริมศิลปพื้นเมือง การพักผ่อนและการใช้เวลาว่าง การให้ความรู้

ใหม่ ๆ ทางอาชีพ การให้ข่าวสารที่ถูกต้องและการป้องกันการโฆษณาชวนเชื่อจากฝ่ายตรงกันข้าม เป็นต้น

ชาร์ง บัวศรี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2517 : 18) ได้อ้างถึงบทความของยูเนสโก ในเอกสารรายงานเรื่อง Lifelong Education เกี่ยวกับขอบเขตการฝึกอบรมของการศึกษานอกโรงเรียน พอสรุปได้ดังนี้

1. สอนให้อ่านออกเขียนได้ควบคู่กับการประกอบอาชีพ
2. สอนอาชีพศึกษา เพื่อให้สามารถปรับปรุงงานอาชีพของตน หรือเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อการประกอบอาชีพ

3. ฝึกอบรมในวิชาชีพเพิ่มเติม หมายถึง การฝึกอบรมให้สำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่แล้ว จะต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของวิทยาการสมัยใหม่และเพื่อความก้าวหน้าต่อไป

4. ฝึกอบรมเพื่อรับกับพัฒนาการของบ้านเมือง เช่น การสอนให้รู้จักใช้แหล่งน้ำ รู้จักสงวนทรัพยากรธรรมชาติ รู้จักวิธีการทำงานในแบบใหม่ ฯลฯ

5. ฝึกอบรมเพื่อให้เป็นพลเมืองดี ให้ความรับผิดชอบทางการเมือง เช่น ให้รู้จักหน้าที่พลเมืองทุกคนจะต้องปฏิบัติ เช่น การเสียภาษี การรักษาสิ่งสาธารณประโยชน์ การใช้สิทธิทางการเมือง เป็นต้น

6. ฝึกอบรมในค่านิยมและวัฒนธรรม ตลอดจน สันติภาพ

นิรมล สวัสดิ์บุตร (นิรมล สวัสดิ์บุตร, 2518 : 15) ได้อ้างถึงความเห็นของยูเนสโกของสภาพัฒนาการศึกษาระหว่างชาติว่า สิ่งที่ควรได้รับจากการศึกษานั้นควรจะมี

1. ทักษะที่เกี่ยวกับการศึกษาและการพัฒนา
2. ความรู้หนังสือและเลขแบบเบ็ดเสร็จ
3. ทักษะทางวิทยาศาสตร์และความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับกระบวนการทางธรรมชาติ

4. ความรู้และทักษะในการสร้างครอบครัวและดำเนินงานในครัวเรือน

5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ

6. ความรู้และทักษะเพื่อความร่วมมือในฐานะเป็นพลเมือง

ประมวลผลการสัมมนาการศึกษาเพื่อมวลชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2517 : 254)
เสนอแนะเกี่ยวกับสัดส่วนของการจัดสาระการเรียนรู้ว่าควรประกอบด้วย

1. สาระอันเป็นส่วนรวมของชาติที่มุ่งส่งเสริมเอกภาพ เอกราช และ
ประชาธิปไตย

2. วิชาทักษะพื้นฐานที่สำคัญ

3. สาระที่เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

เอกวิทย์ ณ ถลาง (เอกวิทย์ ณ ถลาง, 2517 : 11) กล่าวถึงภารกิจทาง
การศึกษานอกโรงเรียนว่าจะต้องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

1. การให้กำเนิดและเลี้ยงดูบุตรหลาน

2. การประกอบอาชีพ

3. การรู้จักสิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบของตนต่อหุมคณะ

4. สภาพแวดล้อมทั้งทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงทุกขณะ โดยนัยนี้ การอ่านออก
เขียนได้เพื่อแสวงหาความรู้ความคิดโดยไม่หยุดยั้งเป็นสิ่งจำเป็น

5. ให้ความรู้ความสามารถที่จะพิทักษ์คุ้มครองชีวิต และทรัพย์สินของตนเอง หุมคณะ
และชาติบ้านเมืองในส่วนรวม

วิบูลย์ แซ่มช่น (วิบูลย์ แซ่มช่น, 2518 : 70) เสนอผลการศึกษาเรื่อง
หลักสูตรและการฝึกหัดครูเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยสำรวจความเห็นชอบของคน 6 กลุ่ม
คือ อาจารย์วิทยาลัยครู นักศึกษาคู ครุประจำการ ผู้นำชุมชน ชาวบ้านและนักเรียนใน
จังหวัดอุดรธานีที่มีต่อโครงการต่าง ๆ ที่ควรจัดให้เยาวชนแบบไม่เป็นทางการ ปรากฏว่า
คนทั้ง 6 กลุ่มให้การสนับสนุนหรือเห็นด้วยกับโครงการทั้ง 11 รายการคือ

1. การโภชนาการ การอยู่กึ่งินดี

2. การว่างงาน การนึ่งงานทำ

3. การวางแผนครอบครัว

4. การอนามัยของแม่และการเลี้ยงดูเด็ก การมีสุขภาพอนามัยดี

5. การเลี้ยงดูเด็กและทารก

6. การผลิตและการสหกรณ์

7. การปฏิรูปที่ดิน
8. การอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน
9. การพัฒนาทักษะในการทำงานหรือการอบรมด้านอาชีพ
10. การพัฒนาผู้นำในท้องถิ่นเพื่อการปกครองตนเองและการร่วมมือกันปฏิบัติ

พัฒนา

11. การแนะนำการงานและอาชีพ

นิรุติ ไชยกุล (นิรุติ ไชยกุล : 10 ค.ศ. 2519) ชี้แจงว่า การพัฒนาชุมชนจะเน้นการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาความคิดโดยให้การศึกษาออกโรงเรียน เพื่อช่วยให้ผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นชนบทได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม อันจะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการเพิ่มพูนรายได้

บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษาออกโรงเรียน

จากสาระของการศึกษาออกโรงเรียน และหน้าที่ความรับผิดชอบของสภาตำบล น่าจะสร้างแนวความคิดให้สภาตำบลเพิ่มบทบาทความรับผิดชอบในการปกครองและพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เช่น การเริ่มต้นงานการศึกษาออกโรงเรียนของสภาตำบล คำบล ยางน้ำกลัดไค ถึงอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี โดยนายชนู บุญยรัตพันธุ์ อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรี เป็นที่ปรึกษา (ชนู บุญยรัตพันธุ์, 2518 : 2) ได้วางจุดมุ่งหมายไว้ 3 ประการคือ

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางทางด้านการปกครองหมู่บ้าน
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้บริการอนามัย การศึกษา และวัฒนธรรมของ

หมู่บ้าน

3. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาหมู่บ้านให้พ้นจากสภาพความล้าหลัง
การดำเนินการ ได้จัดการให้

1. สำนักงานสภาตำบล
2. หอสมุดประชาชนประจำหมู่บ้าน
3. การส่งเสริมการศึกษาระบบและวัฒนธรรมประจำหมู่บ้าน

4. การสันถนาการแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย เช่น สนามเด็กเล่นกีฬา ฯลฯ
5. การบริการส่งเสริมการเกษตรประจำหมู่บ้านทั้งด้านความรู้และการตลาด
6. การบริการแพรวาและบริการเลี้ยงตามสายประจำหมู่บ้าน
7. การบริการอนามัยและจัดห้องยาประจำหมู่บ้าน
8. การบริการสาธารณูปโภคประจำหมู่บ้าน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน

สะพาน ฯลฯ

วิบูลย์ แคมซัน (วิบูลย์ แคมซัน, 2518 : 6) เน้นและย้ำว่า โครงการศึกษา
นอกโรงเรียนใด ๆ จะไร้ความหมายถ้าต่างฝ่ายต่างทำ คำเน้นการไปคนละทาง การศึกษา
จะเข้าไปพัฒนาชนบทโดยไม่ประสานสัมพันธ์กับโครงการอื่น ๆ นั้นย่อมไม่สำเร็จ ควรเป็น
การดำเนินการโครงการเฉพาะอย่างต่าง ๆ ภายใต้โครงการใหญ่หรือนโยบายของชาติ
เท่านั้น จึงจะไปสู่เป้าหมายได้

สมมุติฐานของการวิจัย

ความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในกลุ่มบุคคลต่อไปนี้ มีความแตกต่างกัน

1. ผู้บริหารระดับนโยบาย
2. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
3. คณะกรรมการสภาตำบล
4. ประชาชน
5. นักศึกษา

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้แหล่งข้อมูลตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารระดับนโยบาย ได้แก่ รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี หัวหน้ากอง
จำนวน 25 คน จาก 5 กระทรวง คือ

1.1 กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 กระทรวงมหาดไทย

1.3 กระทรวงสาธารณสุข

1.4 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1.5 ทบวงมหาวิทยาลัย

2. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด
นายอำเภอ ศึกษาธิการ หัวหน้าส่วนราชการอื่น ๆ จำนวน 56 คน

3. คณะกรรมการสภาตำบล ของจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 97 คน

4. ประชาชนของจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 235 คน แหล่งข้อมูลของ
กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 นี้ แสดงไว้ในตาราง 1.

5. นักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ที่ผ่านการฝึกสอนในชนบทมาแล้ว จากวิทยาลัยครู
อุบลราชธานี จำนวน 131 คน

รวมทั้งสิ้น จำนวน 544 คน

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

อำเภอ	เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	คณะกรรมการสภาตำบล	ประชาชน	รวม
อำเภอเมืองอุบลราชธานี	12	6	26	44
อำเภอตระการพืชผล	5	7	23	35
อำเภออำนาจเจริญ	5	12	21	38
อำเภอเดชอุดม	5	10	31	46
อำเภอบุณฑริก	7	13	19	39
อำเภอขามแก่น	6	7	20	33
อำเภอโขงเจียม	5	15	25	45
อำเภอม่วงสามสิบ	3	7	20	30
กิ่งอำเภออุทุมพรพิสัย	5	13	30	48
กิ่งอำเภอเสนางคนิคม	3	7	20	30
รวม	56	97	235	388
ผู้บริหารระดับนโยบาย				25
นักศึกษาระดับ ป.ศ.สูง วิทยาลัยครูอุบลราชธานี				131
รวมทั้งสิ้น				544

* เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาผลงานการวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้องและแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษารูปแบบและวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ ของสภาตำบล แล้วจึงกำหนดเงื่อนไขการรับผิดชอบ และความสามารถด้านการเงิน การประสานงานอื่น ๆ ของสภาตำบล ที่ควรจะต้องส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชน
3. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 30 ข้อ ซึ่งถามความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลว่า ควรจะมีความสามารถดำเนินการและรับผิดชอบตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในการจัดการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนเพียงใด มาตราส่วนประมาณค่าที่ใช้มี 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายความว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น ๆ และเห็นว่า <u>สภาตำบลจะต้องปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยแน่นอน</u>
เห็นด้วย	หมายความว่า เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ และเห็นว่า <u>สภาตำบลควรปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว</u>
ไม่แน่ใจ	หมายความว่า คัดสินใจไม่ได้ขาดลงไปไม่ว่า จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ และเห็นว่า <u>สภาตำบลจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวก็ไม่เป็นไร</u>
ไม่เห็นด้วย	หมายความว่า ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ และเห็นว่า <u>สภาตำบลไม่ควรปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว</u>
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายความว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น ๆ และเห็นว่า <u>สภาตำบลจะต้องไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยแน่นอน</u>

การออกแบบสอบถามชุดนี้ ให้ผู้ตอบกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างเหนือข้อความ
ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามความคาดหวังของผู้ตอบเอง

ตัวอย่าง

ข้าพเจ้าเห็นว่า สภาค่าบลควรจะมีบทบาทในการ

- (0) แนะนำให้ประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานหรือองค์กร อาสาสมัคร และผู้ปฏิบัติงาน
ในตำบลได้รู้จักกัน เพื่อร่วมมือกันปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ

.....
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

- (00) สืบหาและสอบสวนการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายเงิน ซึ่งมีผู้ร้องเรียนหรือพบว่าทำไป
โดยมิชอบมิควร

.....
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การทดลองเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน 30 ข้อ ไปทดลองกับนิสิตปริญญาโท
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 45 คน ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนและฝ่ายแผนงาน
สภาตำบล จำนวน 10 คน ข้าราชการ กรมการสภาตำบล และประชาชน จังหวัดศรีสะเกษ
จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 105 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ ดังนี้

ก. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของคำถาม

โดยหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ใช้ item variance ปรากฏว่า
ข้อที่มีอำนาจจำแนกต่ำสุด 0.3371 ข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงสุด 2.5720 แล้วนำข้อที่มี
อำนาจจำแนกต่ำมาแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ข. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

โดยใช้วิธี Hoyt's Reliability ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9210

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเป็นลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือนำตัวจากอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงอธิบดีกรมการปกครอง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในอำเภอที่ต้องการศึกษา กรมการปกครองได้อนุญาตและออกหนังสือนำตัวถึงผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยนำหนังสือจากกรมการปกครองไปขอความอนุเคราะห์จากจังหวัด เพื่อให้ออกหนังสือแจ้งไปยังอำเภอในกลุ่มตัวอย่างให้ทราบล่วงหน้า
2. ขอนหนังสือนำตัวจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปแสดงตัวและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลด้วยตนเอง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะติดต่อโดยตรงด้วยตนเอง ติดต่อผ่านเลขานุการ แผนกงานสารบรรณ ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติงานในแหล่งข้อมูล และติดต่อทางไปรษณีย์ตามควรแก่โอกาส
4. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์และทดสอบสมมุติฐาน

สถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ใช้ item variance

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)} \quad (\text{Ferguson, 1971 : 62})$$

เมื่อ	S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อ
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ใช้สูตร Hoyt's Reliability

$$r_{tt} = 1 - \frac{V_r}{V_e} \quad (\text{Guilford, 1954 : 384})$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	V_r	แทน	Variance for remainder sum of square
	V_e	แทน	Variance for examinees

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Ferguson, 1971 : 45})$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

ค่าความแปรปรวน ใช้สูตร

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)} \quad (\text{Ferguson, 1971 : 62})$$

เมื่อ	s^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. การทดสอบสมมติฐาน ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ใช้สูตรจากตารางข้างล่างนี้ (Lindquist, 1956 : 56)

Source of Variation	df	Sum of Square	Mean Square	F
Between Group (A)	a-1	$SS_A = \sum_{j=1}^a T_j^2 - \frac{T^2}{N}$	$MS_A = \frac{SS_A}{a-1}$	$\frac{MS_A}{MS_W}$
Within-group (W)	N-a	$SS_W = SS_T - SS_A$	$MS_W = \frac{SS_W}{N-a}$	
Total	N-1	$SS_T = \sum_{j=1}^a \sum X^2 - \frac{T^2}{N}$		

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคาดหวังเฉลี่ยระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่
ใช้ Studentized q-statistic ตามวิธีของ Newman-Keuls (Winer, 1962 : 101)

* ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	คะแนนดิบ
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบ
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	Sum Squares
MS	แทน	Mean Square
df	แทน	Degree of Freedom
F	แทน	อัตราส่วนวิกฤติใน F-distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล
- ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

ตอนที่ 1 แสดงคำสั่งฝึกพื้นฐาน

ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. นำคำตอบแบบสอบถามมาแยกเป็นกลุ่มบุคคล ตามที่ต้องการศึกษา คือ กลุ่มผู้บริหารระดับนโยบาย กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กลุ่มคณะกรรมการสภาตำบล กลุ่มประชาชน และกลุ่มนักศึกษา

2. ตรวจให้คะแนน โดยถือเกณฑ์ดังนี้

ทำเครื่องหมายในช่อง	"เห็นควยอย่างยิ่ง"	ให้	5	คะแนน
ทำเครื่องหมายในช่อง	"เห็นควย"	ให้	4	คะแนน
ทำเครื่องหมายในช่อง	"ไม่แน่ใจ"	ให้	3	คะแนน
ทำเครื่องหมายในช่อง	"ไม่เห็นควย"	ให้	2	คะแนน
ทำเครื่องหมายในช่อง	"ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง"	ให้	1	คะแนน

เฉพาะข้อ 3, 5, 30. จะให้คะแนนกลับกัน เพราะเป็นข้อความที่ขัดกับหลักการ ดังนี้

ทำเครื่องหมายในช่อง	"เห็นควยอย่างยิ่ง"	ให้	1	คะแนน
ทำเครื่องหมายในช่อง	"เห็นควย"	ให้	2	คะแนน
ทำเครื่องหมายในช่อง	"ไม่แน่ใจ"	ให้	3	คะแนน
ทำเครื่องหมายในช่อง	"ไม่เห็นควย"	ให้	4	คะแนน
ทำเครื่องหมายในช่อง	"ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง"	ให้	5	คะแนน

3. หาค่าความถี่ของแต่ละข้อ แล้วหาค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลดังนี้

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	S
ผู้บริหาร	25	124.3600	123.4066	11.1088
เจ้าหน้าที่	56	123.3572	77.2519	8.7893
สภาตำบล	97	122.8454	89.4654	9.4586
ประชาชน	235	118.2979	220.8681	14.8619
นักศึกษา	131	122.5268	97.2588	9.8619

จากค่าสถิติที่ได้ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนสูงสุด รองลงมา คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ กลุ่มสภาตำบล และกลุ่มนักศึกษา ลดลงตามลำดับ ส่วนกลุ่มประชาชนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาถึงการกระจายของคะแนน (จากค่า S^2 และ S) เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มประชาชนมีความเห็นแตกต่างกันมากที่สุด และความคิดเห็นแตกต่างกันน้อยลงในกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักศึกษา กลุ่มสภาตำบล ส่วนกลุ่มเจ้าหน้าที่มีความเห็นแตกต่างกันน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

การเสนอข้อมูลต่อไปนี้ เป็นการทดสอบสมมุติฐานที่ว่า ความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนของกลุ่มบุคคลทั้ง 5 นั้นแตกต่างกัน ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่าง เรื่อง
ความคาดหวังของประชาชน นักศึกษา สภาตำบล เจ้าหน้าที่
ผู้บริหารที่มีต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอก
โรงเรียน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between group	4	2,940.0212	735.0053	4.9443**
Within-group	539	80,127.1028	148.6589	
Total	543	83,067.1240		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F_{.01, 4, 539} = 3.3400$)

จึง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3 แสดงว่า ประชาชน นักศึกษา สภาตำบล
เจ้าหน้าที่ ผู้บริหาร มีความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอก
โรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้ทำการทดสอบเพื่อดูว่า
กลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่มนี้มีความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษา
นอกโรงเรียน แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด โดยการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
แต่ละกลุ่มที่มีความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริม
การศึกษานอกโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง		ประชาชน	นักศึกษา	สภาตำบล	เจ้าหน้าที่	ผู้บริหาร
$\bar{X}$		118.2979	122.5268	122.8454	123.3572	124.3600
ประชาชน	118.2979	—	4.2289	4.5475	5.0593	6.0621*
นักศึกษา	122.5268	—	—	0.3186	0.8304	1.8332
สภาตำบล	122.8454	—	—	—	0.5114	1.5146
เจ้าหน้าที่	123.3572	—	—	—	—	1.0028
ผู้บริหาร	124.3600	—	—	—	—	—
q. 95 (r, 544)			2.77	3.31	3.63	3.86
$\sqrt{MS_{error}/n}$. q.95 (r, 544)			4.2757	5.1092	5.6031	5.9582

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปรากฏว่า กลุ่มผู้บริหารมีความคาดหวัง
ต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนสูงกว่ากลุ่มประชาชน อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มที่พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ กลุ่ม
นักศึกษาและประชาชน กลุ่มสภาตำบลและประชาชน กลุ่มสภาตำบลและนักศึกษา กลุ่ม
เจ้าหน้าที่และประชาชน กลุ่มเจ้าหน้าที่และนักศึกษา กลุ่มเจ้าหน้าที่และสภาตำบล กลุ่ม
ผู้บริหารและนักศึกษา กลุ่มผู้บริหารและสภาตำบล และกลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยรายข้อของความคาดหวังที่มีต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริม
การศึกษานอกโรงเรียน

ข้อ	ค่าเฉลี่ยความคาดหวัง					ข้อ	ค่าเฉลี่ยความคาดหวัง				
	ผู้บริหาร	เจ้าหน้าที่	สภาตำบล	นักศึกษา	ประชาชน		ผู้บริหาร	เจ้าหน้าที่	สภาตำบล	นักศึกษา	ประชาชน
1.	4.72	4.554	4.515	4.588	4.426	16.	4.40	4.143	4.216	3.634	3.957
2.	4.60	4.482	4.381	4.252	4.166	17.	4.32	4.500	4.340	4.512	4.272
3.	3.40	3.411	2.371	3.542	2.702	18.	4.24	4.429	4.289	4.336	4.140
4.	4.28	4.518	4.278	4.351	4.213	19.	4.08	3.679	4.247	3.939	3.736
5.	2.76	2.839	2.701	2.794	2.766	20.	3.80	3.732	4.103	3.893	3.821
6.	4.20	4.125	4.216	3.756	3.851	21.	3.48	3.357	3.969	3.771	3.906
7.	4.12	4.036	4.186	3.969	3.800	22.	4.00	3.911	4.351	4.252	4.047
8.	4.64	4.544	4.392	4.534	4.370	23.	4.44	4.393	4.402	4.313	4.030
9.	4.60	4.518	4.258	4.344	4.204	24.	4.48	4.321	4.299	4.321	4.217
10.	4.20	4.089	4.299	4.252	3.719	25.	4.28	4.286	4.340	4.389	4.213
11.	4.56	4.393	4.155	4.443	4.149	26.	4.44	4.429	4.134	4.275	4.128
12.	4.52	4.500	4.412	4.290	4.128	27.	4.48	4.571	4.144	4.511	4.136
13.	4.28	4.232	4.330	4.412	4.238	28.	4.40	4.232	4.052	4.198	3.945
14.	4.60	4.625	4.340	4.473	4.315	29.	4.36	3.392	4.000	4.176	3.996
15.	4.08	4.089	4.165	4.069	4.102	30.	1.96	2.429	2.969	1.947	2.604
รวม							4.157	4.092	4.095	4.085	3.943

จากค่าเฉลี่ยความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า กลุ่มผู้บริหารคาดหวังไว้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ เท่ากับ 4.157 รองลงมา คือ สภาตำบล เท่ากับ 4.095 กลุ่มเจ้าหน้าที่ เท่ากับ 4.092 กลุ่มนักศึกษา เท่ากับ 4.085 และกลุ่มประชาชนคาดหวังไว้น้อยที่สุด เท่ากับ 3.943

เพื่อในการศึกษาความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนระหว่างกลุ่มที่มีความคาดหวังสูงที่สุด และกลุ่มที่มีความคาดหวังต่ำที่สุด คือ กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มประชาชนชั้น จึงเสนอผลการเปรียบเทียบโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยความคาดหวังของผู้บริหารเป็นหลัก ดังตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ยความคาดหวังระหว่างผู้บริหารกับประชาชนที่มีต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน

ผู้บริหาร	ค่าเฉลี่ย	บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	ประชาชน	
			ลำดับ	ค่าเฉลี่ย
1.	4.72	ข้อ 1. ประชุมประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันจัดลำดับปัญหา ความสำคัญ และความคงการในด้านการศึกษาและการพัฒนา เพื่อจัดทำแผนการหรือโครงการเฉพาะของตำบล เช่น การอบรมเกษตรกร การให้ความรู้ เรื่องการวางแผนครอบครัว การทำสวนครัว ฯลฯ	1.	4.426
2.	4.64	ข้อ 8. แนะนำให้ประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานหรือองค์กร อาสาสมัคร และผู้ปฏิบัติงานในตำบลใกล้ชิดกัน เพื่อร่วมมือกันปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ	2.	4.370
3.	4.60	ข้อ 2. เสนอแผนพัฒนาตำบล แผนการส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนไปให้หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนให้สอดคล้องกัน	10.	4.166

ผู้บริหาร		บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	ประชาชน	
ที่	ค่าเฉลี่ย		ที่	ค่าเฉลี่ย
4.	4.60	ขอ 9. ถือเป็นผู้กระและรับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์การที่ส่งเสริมการศึกษาของประชาชนและการพัฒนาตำบล เพื่อร่วมกันทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จตามโครงการ	9.	4.204
5.	4.60	ขอ 14. เป็นผู้นำและชักชวนให้ประชาชนให้ร่วมมือร่วมใจกันจัดตั้งและบำรุงรักษาสถานที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ศาลาประชาคม ห้องสมุดประชาชน ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก ห้องหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ฯลฯ ขึ้นทุกหมู่บ้าน	3.	4.315
6.	4.56	ขอ 11. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการต่าง ๆ ตลอดจน วิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือองค์การที่มาปฏิบัติการในตำบล และแจ้งข้อคิดข้อเสียให้หน่วยงานหรือองค์การนั้น ๆ ทราบ	11.	4.149
7.	4.52	ขอ 12. จัดให้มีการประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานหรือองค์การที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว	14.	4.128
8.	4.48	ขอ 24. เลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาค้นอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อเตรียมการป้องกัน แก้ไข และสามารถนำเสนอปัญหาขอความช่วยเหลือจากทางการได้ทันที	6.	4.217

ผู้บริหาร		บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียน	ประชาชน	
ที่	คาเฉลี่ย		ที่	คาเฉลี่ย
9.	4.48	ข้อ 27. จัดให้มีการประสานงานและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันต่าง ๆ ในตำบล เช่น วัด โรงเรียน ฯลฯ ในการร่วมมือร่วมใจกันส่งเสริมความเป็นอยู่ อาชีพ และการศึกษาของประชาชนทุกวิถีทาง เช่น จัดฉายภาพยนตร์ จัดกลุ่มเสวนาร่วมกันพัฒนาถนนหนทาง ทาน้ำ และอื่น ๆ	13.	4.136
10.	4.44	ข้อ 23. ติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าหรืออุปสรรคของโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วในตำบลให้หน่วยงานหรือองค์กรที่ส่งเสริมให้จัดการศึกษาแก่ประชาชนและการพัฒนาตำบลทราบโดยตลอด	18.	4.030
11.	4.44	ข้อ 28. หาวิธีการให้ประชาชนรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งให้มีโอกาสซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายจากนักกฎหมาย เจ้าหน้าที่ราชการ ผู้รู้ หรือนักการเมือง	15.	4.128
12.	4.40	ข้อ 16. ให้มีการรวมกลุ่มประชาชนตามโครงการที่ส่งเสริมของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนและการพัฒนา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนการ เช่น กลุ่มย่อยประกอบอาชีพอย่างเดียวกัน กลุ่มสนใจ (การให้การศึกษาแก่ประชาชนที่มีความสนใจร่วมกันตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป) กลุ่มหนุ่มสาว ฯลฯ	20.	3.957

ผู้บริหาร		บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	ประชาชน	
ที่	ค่าเฉลี่ย		ที่	ค่าเฉลี่ย
13.	4.40	ขอ 28. แอดลงขอให้จริงหรือจัดการให้ได้รับผิดชอบพบกับ กลุ่มโรงเรียนใดพื้นที่เมื่อมีการเรียกรองหรือ รองเรียนว่า การปฏิบัติงานใด ๆ ของสภาตำบล หรือหน่วยงานเกี่ยวกับการศึกษาของประชาชนและ การพัฒนาที่มาปฏิบัติอยู่ในตำบลมีพฤติกรรมที่ไม่น่า ไว้วางใจและบิดเบือนเพื่อผลประโยชน์ส่วนบุคคล	21.	3.945
14.	4.36	ขอ 29. เป็นตัวแทนของประชาชนหรือกลุ่มใดหรือคนต่าง ๆ ที่ควรให้การศึกษาความรู้อย่างเข้าใจ สามารถจัด ปัญหาเหล่านั้นได้ เขารองเรียนและเร่งให้ทางการ รับดำเนินการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว เพื่อแก้ปัญหา และบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น	19.	3.996
15.	4.32	ขอ 17. สอดส่อง ตรวจสอบการใช้งบประมาณของหน่วยงาน ทางด้านการศึกษาและการพัฒนาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ ประชาชนในตำบลให้เป็นไปอย่างสุจริต	4.	4.272
16.	4.28	ขอ 4. ร่วมพิจารณาและวางแผนแนวทางปฏิบัติงานกับหน่วยงาน หรือองค์การที่เข้ามาปฏิบัติงานส่งเสริมการศึกษา แก่ประชาชนและพัฒนาหมู่บ้าน ตลอดจน การให้ ความรู้ความเข้าใจทั้งหมดในตำบลทุกครั้ง	7.	4.213
17.	4.28	ขอ 13. ให้มีการคัดเลือกกรรมการและรวมกำหนดหลักเกณฑ์ ควบคุมการดำเนินงานกับหน่วยงานหรือองค์การที่ ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการศึกษาในตำบล เช่น เรื่องอ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน โครงการ พัฒนาผู้นำเยาวชน ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก ฯลฯ	5.	4.238

ผู้บริหาร		บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	ประชาชน	
ที่	คาเฉลี่ย		ที่	คาเฉลี่ย
18.	4.28	ข้อ 25. จัดทำป้ายจดหมายชาวประจำถิ่น แจกความเคลื่อนไหวและนโยบายของรัฐ ทั้งเผยแพร่เอกสารโปสเตอร์ ภาพโฆษณาของทางการหรือสมาคมต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ทราบโดยทั่วกัน	8.	4.213
19.	4.24	ข้อ 18. จัดสรรรายได้ของตำบลมาช่วยในการจัดหรือนำมาจัดกิจกรรมการศึกษาแก่ประชาชนและพัฒนาตำบลตามลักษณะของโครงการนั้น ๆ โดยสุจริตและเป็นธรรม	12.	4.140
20.	4.20	ข้อ 6. ให้หน่วยงานหรือองค์การด้านการศึกษาสำหรับประชาชนและการพัฒนาที่มีโครงการเข้าช้อนหรือไม่ เกื้อหนุนกับโครงการที่กำลังทำอยู่แล้วในตำบล ร่วมปรึกษาหารือและตัดสินใจร่วมกันก่อนจะดำเนินการใด ๆ	23.	3.851
21.	4.20	ข้อ 10. ให้ระงับการปฏิบัติการใด ๆ ของหน่วยงานหรือองค์การที่กำลังปฏิบัติขัดต่อวัตถุประสงค์และสร้างความเดือดร้อนเสียหายแก่ตำบล	27.	3.719
22.	4.12	ข้อ 7. แบ่งงาน กำหนดหน้าที่และชักชวนความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกันกับหน่วยงานหรือองค์การที่เข้ามาปฏิบัติการในตำบล แม้งานนั้นจะไม่ได้ใช้เงินของสภาตำบล และไม่ใช่ว่าโครงการที่สภาตำบลเสนอ	25.	3.800

ผู้บริหาร		บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	ประชาชน	
ที่	ค่าเฉลี่ย		ที่	ค่าเฉลี่ย
23.	4.08	ขอ 15. จัดตั้งศูนย์รับบริจาค แลกเปลี่ยนหนังสือและอุปกรณ์การศึกษาจากที่ใดแล้วหรือที่เหลือใช้เพื่อบริการแก่ประชาชนในตำบลที่ขาดแคลน ตลอดจน จัดจำหน่ายหนังสือในราคาพอสมควร	16.	4.102
24.	4.08	ขอ 19. รับเงินมาดำเนินงานจัดการศึกษาแก่ประชาชนจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ตามข้อตกลงที่ทำไว้ร่วมกัน และยินดีรับขอตำแหน่งทั้งหลายเมื่อมีขอบบกรอง ตลอดจน ดำเนินการแก้ไขในฐานะผู้รับผิดชอบของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ	26.	3.736
25.	4.00	ขอ 22. สืบหาและสอบสวนการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายเงิน ซึ่งมีผู้ร้องเรียนหรือพบว่าทำไปโดยมิชอบมิควร	17.	4.047
26.	3.80	ขอ 20. รับมอบอำนาจการจ่ายเงินบางส่วนจากหน่วยงานหรือองค์กรที่ส่งเสริมให้จัดการศึกษาแก่ประชาชนและพัฒนาตำบล โดยสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ	24.	3.821
27.	3.48	ขอ 21. มีส่วนในการพิจารณาความดีความชอบและความผิดของเจ้าหน้าที่ ข้าราชการ อาสาสมัคร ตลอดจน ผู้ทดลองหรือฝึกงานเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อประชาชน และการพัฒนาต่าง ๆ ที่เข้ามาปฏิบัติงานในตำบล	22.	3.906
28.	3.04	ขอ 3. รับรวมนักเรียนหรือองค์กรที่ส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนและการพัฒนา เข้ามาปฏิบัติงานในตำบลเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องเข้าควบคุมหรือรับผิดชอบแต่อย่างใด	29.	3.906

ผู้บริหาร		บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	ประชาชน	
ลำดับที่	ค่าเฉลี่ย		ลำดับที่	ค่าเฉลี่ย
29.	2.76	ข้อ 5. ปฏิเสธโครงการหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานหรือองค์การที่มีลักษณะไม่เกี่ยวข้องกับโครงการอื่นที่มีอยู่แล้วในตำบลหรือโครงการที่จะทำให้เกิดความต้องการของตำบลเสียไป	28.	2.766
30.	1.96	ข้อ 30. ให้ความเท่าเทียมในโอกาสแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นทางการเมือง การปกครองแตกต่างกัน ได้แสดงถึงความจำเป็น วิธีการที่ดีและไม่ดีของลัทธิหรือระบบนั้น ๆ ให้ประชาชนรับฟังและตัดสินใจเอง โดยไม่ชักชวนเฉพาะกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างจากคณะกรรมการ	30.	2.604

จากผลการเปรียบเทียบลำดับจากค่าเฉลี่ยความคาดหวัง พบว่า ผู้บริหารและประชาชนคาดหวังบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนตรงกัน 3 ข้อ คือ ลำดับที่ 1. ข้อ 1. ประชุมประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันจัดลำดับปัญหา ความสำคัญและความต้องการในด้านการศึกษาและการพัฒนา เพื่อจัดทำแผนการหรือโครงการเฉพาะของตำบล เช่น การอบรมเกษตรกร การให้ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว การทำสวนครัว ฯลฯ ลำดับที่ 2 ข้อ 8. แนะนำให้ประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานหรือองค์การ อาสาสมัคร และปฏิบัติงานในตำบลใกล้ชิดกันเพื่อร่วมมือกันปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ ลำดับที่ 30. ข้อ 30. ให้ความเท่าเทียมในโอกาสแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองแตกต่างกัน ได้แสดงถึงความจำเป็น วิธีการที่ดีและไม่ดีของลัทธิหรือระบบนั้น ๆ ให้ประชาชนรับฟังและตัดสินใจเองโดยไม่ชักชวนเฉพาะกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างจากคณะกรรมการ ส่วนลำดับที่อื่น ๆ นั้นไม่มีข้อใดตรงกัน

ตาราง 7 ลำดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ยรวมของความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบล
ในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน

ที่	ขอ	บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	ค่าเฉลี่ยรวม
1.	1.	ประชุมประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันจัดลำดับปัญหา ความสำคัญ และความต้องการในด้านการศึกษาและการพัฒนา เพื่อจัดทำแผน การ หรือโครงการเฉพาะของตำบล เช่น การอบรมเกษตรกร การให้ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว การทำสวนครัว ฯลฯ	4.5076
2.	8.	แนะนำให้ประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานหรือองค์การ อาสาสมัครและผู้ปฏิบัติงานในตำบลใกล้ชิดกัน เพื่อร่วมมือกันปฏิบัติงาน ในโครงการต่าง ๆ	4.4448
3.	14.	เป็นผู้นำและชักชวนประชาชนให้ร่วมมือรวมใจกับจัดตั้งและ บำรุงรักษาสถานที่ที่ใช่ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ศาลาประชาคม ห้องสมุดประชาชน ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ประจำหมู่บ้าน ฯลฯ ขึ้นทุกหมู่บ้าน	4.4025
4.	17.	สอดส่อง ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานทาง การศึกษาและการพัฒนาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับประชาชนในตำบล ให้เป็นไปอย่างสุจริต	4.3676
5.	9.	ถือเป็นธุระและรับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจ วัตถุประสงค์ การดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์การที่ส่งเสริม การศึกษาของประชาชนและการพัฒนาตำบล เพื่อร่วมกันทำตาม คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จตามโครงการ	4.2979
6.	13.	ให้มีการคัดเลือกกรรมการและรวมกำหนดหลักเกณฑ์ควบคุม การดำเนินงานกับหน่วยงานหรือองค์การที่ส่งเสริมให้จัดกิจกรรม การศึกษาในตำบล เช่น เรื่องที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน โครงการพัฒนานำเยาวชน ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก ฯลฯ	4.2976

ที่	ขอ	บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	ค่าเฉลี่ยรวม
7.	4.	ร่วมพิจารณาและวางแนวทางปฏิบัติงานกับหน่วยงานหรือองค์การที่เข้ามาปฏิบัติงานส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชน และพัฒนาหมู่บ้าน ตลอดจน การให้ความรู้ความเข้าใจทั้งมวลในตำบลทุกครั้ง	4.2923
8.	25.	จัดทำป้ายจดหมายข่าวประจำเดือน แจงความเคลื่อนไหวและนโยบายของรัฐทั้งเผยแพร่เอกสาร โปสเตอร์ ภาพโฆษณาของทางการหรือสมาคมต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ทราบโดยทั่วกัน	4.2886
9.	27.	จัดให้มีการประสานงานและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันต่าง ๆ ในตำบล เช่น วัด โรงเรียน ฯลฯ ในการร่วมมือร่วมใจกันส่งเสริมความเป็นอยู่ อาชีพและการศึกษาของประชาชนทุกวิถีทาง เช่น จัดฉายภาพยนตร์ จัดกลุ่มเสวนา ร่วมกันพัฒนาถนนหนทาง ทาน้ำ และอื่น ๆ	4.2883
10.	24.	เลือกตั้งกรรมการหมู่บ้านให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาด้านอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อเตรียมการป้องกัน แก้ไข และสามารถนำเสนอปัญหา ขอความช่วยเหลือจากทางการได้ทันที	4.2795
11.	2.	เสนอแผนพัฒนาตำบล แผนการส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชน ไปให้หน่วยงานหรือองค์การที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนให้สอดคล้องกัน	4.2775
12.	12.	จัดให้มีการประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานหรือองค์การที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามโครงการ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว	4.2740

ที่	ขอ	บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	ค่าเฉลี่ยรวม
13.	11.	เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางโครงการต่าง ๆ ตลอดจน ศึกษาวิจาการปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือองค์การที่ มาปฏิบัติการในตำบลและแจ้งข้อคิดเสียให้หน่วยงานหรือองค์การ นั้น ๆ ทราบ	4.2649
14.	18.	จัดสรรรายได้ของตำบลมาช่วยในการจัดหรือนำมาจัดกิจกรรม การศึกษาแก่ประชาชนและพัฒนาตำบลตามลักษณะของโครงการ นั้น ๆ โดยสุจริตและเป็นธรรม	4.2481
15.	23.	ติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าหรืออุปสรรคของโครงการ ต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินไปแล้วในตำบล ให้หน่วยงานหรือองค์การที่ ส่งเสริมให้จัดการศึกษาแก่ประชาชนและการพัฒนาตำบลทราบ โดยตลอด	4.2207
16.	26.	หาวิธีการให้ประชาชนรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งให้ได้มี โอกาสซักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายจากนักกฎหมาย เจ้าหน้าตำรวจ การ ผู้ หรือนักการเมือง	4.2098
17.	22.	สืบหาและสอบสวนการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายเงิน ซึ่งมีผู้ ร้องเรียนหรือพบว่า ทำไปโดยมิชอบสมควร	4.1344
18.	15.	จัดตั้งศูนย์รับบริจาค แลกเปลี่ยนหนังสือและอุปกรณ์การศึกษา จากที่ใดหรือที่ใดเหลือใช้ เพื่อบริการแก่ประชาชนในตำบลที่ ขาดแคลน ตลอดจน จัดจำหน่ายหนังสือในราคาพอสมควร	4.1029
19.	28.	แถลงขอเท็จจริงหรือจัดการให้มารับผิดชอบพบกับกลุ่มโรงเรียน ไคตันที่เมื่อมีการเรียกรองหรือโรงเรียนว่า การปฏิบัติงานใด ๆ ของสภาตำบลหรือหน่วยงานเกี่ยวกับการศึกษาของประชาชน และการพัฒนาตำบลปฏิบัติอยู่ในตำบลมีพฤติกรรมที่ไม่น่าไว้วางใจ และบิดเบือนเพื่อผลประโยชน์ส่วนบุคคล	4.0755

ที่	ขอ	บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	ค่าเฉลี่ยรวม
20.	10.	ให้ระงับการปฏิบัติการใด ๆ ของหน่วยงานหรือองค์การที่กำลังปฏิบัติชดเชยวัตถุประสงค์และสร้างความเดือดร้อนเสียหายแก่ตำบล	4.0110
21.	29.	เป็นตัวแทนของประชาชนหรือกลุ่มผู้เดือดร้อนต่าง ๆ ที่ทำให้การศึกษา ความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดปัญหาเหล่านั้นได้เข้าโรงเรียนและเร่งให้ทางการรีบดำเนินการช่วยเหลืออย่างรวดเร็วเพื่อแก้ปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น	3.9946
22.	16.	ให้มีการรวมกลุ่มประชาชนตามโครงการที่ส่งเสริมของหน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนและการพัฒนา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนการ เช่น กลุ่มผู้ประกอบอาชีพอย่างเดียวกัน กลุ่มสนใจ (การให้การศึกษาแก่ประชาชนที่มีความสนใจร่วมกันตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป) กลุ่มหนุ่มสาว ฯลฯ	3.9649
23.	7.	แบ่งงาน กำหนดหน้าที่และชักชวนความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกันกับหน่วยงานหรือองค์การที่เข้ามาปฏิบัติการในตำบล แม้งานนั้นจะไม่ได้ใช้เงินของสภาตำบลและไม่เป็นโครงการที่สภาตำบลเสนอ	3.9485
24.	6.	ให้หน่วยงานหรือองค์การด้านการศึกษาสำหรับประชาชนและการพัฒนาที่มีโครงการเข้าช้อนหรือไม่ก็เกื้อหนุนกับโครงการที่กำลังทำอยู่แล้วในตำบล ร่วมปรึกษาหารือและตัดสินใจร่วมกันก่อนจะดำเนินการใด ๆ	3.9375
25.	19.	รับเงินมาดำเนินการจัดการศึกษาแก่ประชาชนจากหน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ ตามข้อตกลงที่ทำไว้ร่วมกันและยินดีรับขอคำปรึกษาหารือเมื่อมีข้อบกพร่อง ตลอดจน ดำเนินการแก้ไขในฐานะผู้รับผิดชอบของหน่วยงานหรือองค์การนั้น ๆ	3.8859

ที่	ขอ	บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน	ค่าเฉลี่ยรวม
26.	20.	รับมอบอำนาจการจ่ายเงินบางส่วนจากหน่วยงานหรือองค์กรที่ส่งเสริมให้จัดการศึกษาแก่ประชาชนและพัฒนาตำบล โดยสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ	3.8785
27.	21.	มีส่วนในการพิจารณาความดีความชอบและความผิดของเจ้าหน้าที่ข้าราชการ อาสาสมัคร ตลอดจน ผู้ทดลองหรือฝึกงานเกี่ยวกับการศึกษา เพื่อประชาชนและการพัฒนาต่าง ๆ ที่เข้ามาปฏิบัติงานในตำบล	3.8086
28.	3.	รับรู้ว่าหน่วยงานหรือองค์กรที่ส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนและการพัฒนาเข้ามาปฏิบัติงานในตำบลเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องเข้าควบคุมหรือรับผิดชอบแต่อย่างใด	2.9338
29.	5.	ปฏิเสธโครงการหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานหรือองค์กรที่มีลักษณะไม่เกื้อหนุนกับโครงการอื่นที่มีอยู่แล้วในตำบล หรือโครงการที่จะทำให้เกิดความต้องการของตำบลเสียไป	2.7684
30.	30.	ให้ความเท่าเทียมในโอกาสแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นทางการเมือง การปกครองแตกต่างกัน ได้แสดงถึงความจำเป็นวิธีการที่ดีและไม่ดีของลัทธิหรือระบบนั้น ๆ ให้ประชาชนรับฟังและตัดสินใจเอง โดยไม่ชักชวนเฉพาะกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างจากคณะกรรมการ	2.4633

เมื่อพิจารณาลำดับค่าเฉลี่ยรวมของความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนตามประเด็นคำถามทั้ง 30 ข้อ ปรากฏว่า ลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยรวมสูงถึง 4.5076 คือ ข้อ 1. ประชุมประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันจัดลำดับปัญหา ความสำคัญและความต้องการในด้านการศึกษาและการพัฒนา เพื่อจัดทำแผนการหรือโครงการ เฉพาะของตำบล เช่น การอบรมเกษตรกร การให้ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว การทำสวนครัว ลำดับที่ 30 มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำที่สุด เท่ากับ 2.4633 คือ ข้อ 30. ให้ ความเท่าเทียมในโอกาสแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครอง แตกต่างกันได้ แสดงถึงความจำเป็น วิธีการที่ดีและไม่ดีของลัทธิหรือระบบนั้น ๆ ให้ประชาชน รับฟังและตัดสินใจเอง โดยไม่ชักขวางเฉพาะกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างจากคณะกรรมการ

ลำดับที่ 1 - 20 ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ระหว่าง 4.0110 - 4.5076 คือ ข้อ 1, 8, 14, 17, 9, 13, 4, 25, 27, 24, 2, 12, 11, 18, 23, 26, 22, 15, 28, 10. ลำดับที่ 21 - 27 มีค่าเฉลี่ยรวมระหว่าง 3.8086 - 3.9946 คือ ข้อ 29, 16, 7, 6, 19, 20, 21. และ ลำดับที่ 28 - 30 มีค่าเฉลี่ยรวมระหว่าง 2.4633 - 2.9338 คือ ข้อ 3, 5, 30.

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้ต้องการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน ตามความคาดหวังของกลุ่มบุคคล 5 กลุ่ม คือ

1. ผู้บริหารระดับนโยบาย
2. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
3. คณะกรรมการสภาตำบล
4. ประชาชน
5. นักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 5 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหารระดับนโยบาย 25 คน สุ่มจาก 5 กระทรวง ส่วนอีก 4 กลุ่ม สุ่มจากกลุ่มบุคคลในจังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้ กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง 56 คน กลุ่มคณะกรรมการสภาตำบล 97 คน กลุ่มประชาชน 235 คน และกลุ่มนักศึกษาระดับ ป.กศ.สูง วิทยาลัยครูอุบลราชธานี 131 คน รวมทั้งสิ้น 544 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้วิธีการทางสถิติคำนวณหาสิ่งต่อไปนี้

1. คาสถิติพื้นฐานของระดับความเห็น คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริม การศึกษานอกโรงเรียน โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน ตามความ คาดหวังของผู้บริหารระดับนโยบาย เจาหนาที่ที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการสภาตำบล ประชาชน และนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

2. บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนตามความ คาดหวังของกลุ่มผู้บริหารระดับนโยบายสูงกว่ากลุ่มประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05

3. บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนตามความ คาดหวังของกลุ่มนักศึกษากับกลุ่มประชาชน กลุ่มคณะกรรมการสภาตำบลกับกลุ่มประชาชน กลุ่มคณะกรรมการสภาตำบลกับกลุ่มนักศึกษา กลุ่มเจาหนาที่กับกลุ่มประชาชน กลุ่มเจาหนาที่ กับกลุ่มนักศึกษา กลุ่มเจาหนาที่กับกลุ่มคณะกรรมการสภาตำบล กลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มนักศึกษา กลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มคณะกรรมการสภาตำบล กลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มเจาหนาที่ แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. กลุ่มผู้บริหารมีความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษา นอกโรงเรียนไคค่าเฉลี่ยรายขอระหว่าง 1.960-4.720 โดยค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป มีถึง 25 ขอ ส่วนสภาตำบลไคค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.701-4.515 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป มี 26 ขอ กลุ่มเจาหนาที่ไคค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.429-4.625 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป มี 22 ขอ กลุ่มนักศึกษาไคค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.947-4.588 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป มี 21 ขอ กลุ่มประชาชนไคค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.604-4.426 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป มี 18 ขอ

5. กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มประชาชนคาดหวังบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริม การศึกษานอกโรงเรียนตรงกัน 3 ข้อ คือ

ลำดับที่ 1 ข้อ 1. ประชุมประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันจัดลำดับปัญหาความสำคัญ และความต้องการในด้านการศึกษาและการพัฒนา เพื่อจัดทำแผนการหรือโครงการเฉพาะ ของตำบล เช่น การอบรมเกษตรกร การให้ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว การทำ สวนครัว ฯลฯ

ลำดับที่ 2 ข้อ 8. แนะนำให้ประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานหรือ องค์การ อาสาสมัคร และผู้ปฏิบัติงานในตำบลได้รู้จักกัน เพื่อร่วมมือกันปฏิบัติงานในโครงการ ต่าง ๆ

ลำดับที่ 30 ข้อ 30. ให้ความเท่าเทียมในโอกาสแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองแตกต่างกันได้แสดงถึงความจำเป็น วิธีการที่ดี และไม่ดีของลัทธิหรือระบบนั้น ๆ ให้ประชาชนรับฟังและตัดสินใจโดยไม่ชักขวางเฉพาะกลุ่ม ที่มีความคิดเห็นต่างจากคณะกรรมการ

6. ลำดับค่าเฉลี่ยรวมความคาดหวังบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริม การศึกษานอกโรงเรียนตามประเด็นคำถามทั้ง 30 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดถึง 4.5076 คือ ข้อ 1. ประชุมประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันจัดลำดับปัญหา ความสำคัญและความต้องการ ในด้านการศึกษาและการพัฒนา เพื่อจัดทำแผนการหรือโครงการเฉพาะของตำบล เช่น การอบรมเกษตรกร การให้ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว การทำสวนครัว ฯลฯ ลำดับที่ 30 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.4633 คือ ข้อ 30. ให้ความเท่าเทียมในโอกาส แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นทางการเมืองการปกครองแตกต่างกัน ได้แสดงถึง ความจำเป็น วิธีการที่ดีและไม่ดีของลัทธิหรือระบบนั้น ๆ ให้ประชาชนรับฟังและตัดสินใจ โดยไม่ชักขวางเฉพาะกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างจากคณะกรรมการ

อภิปรายผล

1. เปรียบเทียบบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนตาม ความคาดหวังของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ

จากสมมุติฐานที่ว่า บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนตามความคาดหวังของผู้บริหารระดับนโยบาย, เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง, คณะกรรมการสภาตำบล, ประชาชนและนักศึกษา มีความแตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า กลุ่มบุคคลทั้ง 5 กลุ่ม มีความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

จากค่าเฉลี่ยของบทบาทสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนตามความคาดหวังของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ นี้ ผู้บริหารระดับนโยบายมีความคาดหวังต่อสภาตำบลสูงที่สุด รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และสภาตำบลมีค่าเฉลี่ยระดับกลาง แสดงว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หวังให้สภาตำบลมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าความมุ่งหวังของสภาตำบล ซึ่งแตกต่างจากความคิดเห็นของประชาชนและนักศึกษาที่คาดหวังต่อสภาตำบลในเรื่องนี้ต่ำกว่าสภาตำบลคาดหวังเอง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากประสบการณ์ สภาพการเรียนรู้ และความมุ่งหวังอันเกิดจากตำแหน่งหน้าที่ของแต่ละกลุ่มไม่เหมือนกัน

ความคิดเห็นในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสภาตำบลที่ขัดแย้งกัน จะทำให้การปฏิบัติงานของสภาตำบลไม่บรรลุผลตามความมุ่งหมาย แต่ทั้ง ๆ ที่มีระเบียบและกฎหมายกำหนดบทบาทหน้าที่ของสภาตำบลไว้ให้ปฏิบัติตรงกัน การปฏิบัติงานจริงก็ไม่จำเป็นจะต้องตรงกัน เพราะการที่ความ ขนบธรรมเนียม และอุดมการณ์ของแต่ละสภาตำบลยึดถือเป็นหลักปฏิบัติไม่เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้บริหารระดับนโยบายมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้บริหารไปปฏิบัติแล้ว การปฏิบัติงานของสภาตำบลจะไม่บรรลุผลตามความมุ่งหมายของโครงการที่ตั้งไว้อย่างแน่นอน

2. ผู้บริหารระดับนโยบายกับประชาชน มีความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่มนี้แตกต่างกันจริง เชื่อมั่นได้ร้อยละ 95

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของบทบาทสภาตำบลตามความคาดหวังของกลุ่มบุคคลทั้งสอง ปรากฏว่า ผู้บริหารมีความคาดหวังสูงที่สุด และประชาชนคาดหวังไว้ต่ำสุด ความคิดเห็นที่ขัดแย้งนี้มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของสภาตำบล ทั้งที่ เกตเซด กับกุนา

(Getzel and Guba) วิจัยเมื่อปี พ.ศ.2497 (อ้างจาก ภิญโญ สาร, 2512 : 11) ที่พบว่า ความสำเร็จในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตรงตามเป้าหมาย มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสภาพความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องภายในระบบงานที่ปฏิบัติงานกระทำอยู่

3. ความคาดหวังของกลุ่มบุคคลรายชื่อต่อไปนี้ ไม่มีความแตกต่างกัน คือ กลุ่มนักศึกษากับประชาชน, กลุ่มสภาตำบลกับประชาชน, กลุ่มสภาตำบลกับนักศึกษา, กลุ่มเจ้าหน้าที่กับประชาชน, กลุ่มเจ้าหน้าที่กับนักศึกษา, กลุ่มเจ้าหน้าที่กับสภาตำบล, กลุ่มผู้บริหารกับนักศึกษา, กลุ่มผู้บริหารกับสภาตำบล, กลุ่มผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ แสดงว่าทางก็มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษา นอกโรงเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสภาพการทำงานและการเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลแต่ละคู่ไม่ห่างไกลกันมากเกินไป ยิ่งเมื่อพิจารณาถึงลักษณะความสัมพันธ์รายคู่แล้ว จะเห็นว่าแต่ละคู่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในสภาพของสังคมและหน้าที่การงาน ทำให้การกำหนดบทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนมีแนวโน้มที่จะทำได้ไม่ยากนัก

4. ค่าเฉลี่ยความคาดหวังรายชื่อของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไปนั้น กลุ่มสภาตำบลมี 26 ข้อ กลุ่มผู้บริหาร มี 25 ข้อ กลุ่มเจ้าหน้าที่ มี 22 ข้อ กลุ่มนักศึกษา มี 21 ข้อ และกลุ่มประชาชน มี 18 ข้อ แสดงว่า ทุกกลุ่มคาดหวังว่า สภาตำบลควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนในทางต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องการประชุมประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันจัดลำดับปัญหาความสำคัญและความต้องการในด้านการศึกษาและการพัฒนา เพื่อจัดทำแผนการหรือโครงการเฉพาะของตำบล ซึ่งเป็นการเริ่มต้นที่ดีในการทำงาน เพราะการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสนอความต้องการของตนให้ประชุมได้รับรู้ และหาวิธีการส่งเสริมหรือแก้ไข นอกจากจะเน้นให้เห็นความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และท้องถิ่นชัดเจนขึ้น ยังเป็นผลให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่จะเข้ามาบริการ สามารถจัดการส่งเสริมหรือช่วยเหลือได้ตรงและเหมาะสมกับความเป็นจริงอีกด้วย

ส่วนความคาดหวังที่เกี่ยวกับสิทธิการเมืองการปกครองที่จะให้ความเท่าเทียมในโอกาสแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นทางการเมือง การปกครองแตกต่างกัน ได้

แสดงถึงความจำเป็น วิธีการที่ดีและไม่ดีของลัทธิหรือระบบนั้น ๆ ให้ประชาชนรับฟังและตัดสินใจเอง โดยไม่ชักชวนเฉพาะกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างจากคณะกรรมการนั้น กลุ่มตัวอย่างลงความเห็นว่ สภาตำบลไม่ควรมีบทบาทในเรื่องนี้ อาจเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การปกครองหลายครั้งในช่วงเวลานั้น ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยที่สภาตำบลจะเข้าไปมีบทบาทและท้องถิ่นมีความจำเป็นอย่างอื่นที่รับควนยิ่งกว่าเรื่องนี้มากอยู่แล้ว

๕. ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ความคาดหวังต่อบทบาทของสภาตำบลที่แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มประชาชน ให้ข้อสังเกตว่า เกณฑ์การคาดหวังของผู้บริหารและประชาชนไม่เท่ากัน ประชาชนอาจคาดหวังต่อสภาตำบล จากสภาพที่กำลังเป็นอยู่ และผลงานบางอย่างที่สภาตำบลเคยทำได้ ในขณะที่ผู้บริหารคาดหวังจากรูปแบบ และหน้าที่ของสภาตำบลที่กำหนดไว้เป็นกฎหมายหรือจากรายงานการประเมินผลงานของสภาตำบล ทำให้ข้อมูลหรือภาพพจน์ของสภาตำบลในความคาดหวังของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน จึงควรที่ผู้บริหารจะตระหนักในเรื่องนี้ และนำมาพิจารณาในการวางนโยบายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนและท้องถิ่น

1.2 ถึงแม้ว่าความคาดหวังของกลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มประชาชนจะไม่เท่ากัน แต่ทั้งสองกลุ่มก็มีความเห็นว่า สภาตำบลควรมีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน (จากค่าเฉลี่ยรายข้อตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป กลุ่มผู้บริหารมีถึง 25 ข้อ กลุ่มประชาชนมี 18 ข้อ) นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ กลุ่มสภาตำบล และกลุ่มนักศึกษาก็คาดหวังสูงกว่า 20 ใน 30 ข้อทุกกลุ่ม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้สภาตำบลมีบทบาทมากขึ้นในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

1.3 จากข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ถ้าจะให้สภาตำบลมีบทบาทในเรื่องนี้จริงจังแล้ว ควรเร่งให้การศึกษานอกโรงเรียนแก่สภาตำบลก่อน ในเรื่องการประชุม, การวางแผน, การประสานงานและอื่น ๆ เพื่อสร้างเสริมความสามารถแก่

สภาตำบลในความร่วมมือประสานความต้องการของประชาชนกับการสนองความต้องการ
นั้น ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4 การใช้สภาตำบลเป็นศูนย์กลางส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนในชนบท
นั้น ควรให้โอกาสแก่สภาตำบล และประชาชนมีส่วนร่วมให้มากที่สุด เพื่อสร้างความรู้สึก
เป็นเจ้าของและรักษาสภาพที่ต้องการไว้ให้นานที่สุด ไม่ใช่เมื่อเสร็จสิ้นแต่ละโครงการแล้ว
ก็หมดสิ้นทุกอย่าง ทั้งโครงการพัฒนาท้องถิ่นและช่วยเหลือประชาชนให้มั่งคั่งในฤดูแล้ง
พ.ศ. 2518 ซึ่งเป็นโครงการที่ดีมากโครงการหนึ่ง แต่ "โครงการถูกจำกัดด้วยเรื่อง
เวลา ทำให้สภาตำบลและประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางโครงการทุกขั้นตอน ก็เป็น
การยากที่จะประกันได้ว่า โครงการต่าง ๆ ที่เสนอขึ้นมาตรงกับความต้องการของประชาชน
อย่างแท้จริง และยิ่งไปกว่านั้น งานตามโครงการก็กำหนดเงื่อนไขบางประการไว้ด้วย
ซึ่งยากที่จะตรงกับความต้องการของราษฎร เมื่อข้อเท็จจริงเป็นเช่นนี้ แทนที่จะนึกถึง
ความต้องการของราษฎรเป็นหลัก กลับไปนึกถึงการให้ได้เงินมาใช้เป็นหลัก การวาง
โครงการก็ต้องเป็นไปอย่างลวก ๆ เพื่อให้ได้เงินมา ก็เป็นการเพียงพอแล้ว" (ประคิษฐ์
คุณสนอง, 2518 : 24)

1.5 สภาตำบลแทบทุกแห่งจะมีที่ทำการเป็นหลักแหล่ง อันเป็นผลได้จาก
โครงการพัฒนาท้องถิ่น และช่วยเหลือประชาชนให้มั่งคั่งในฤดูแล้ง พ.ศ. 2518
จึงควรจะได้ใช้สิ่งที่มีอยู่นี้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาของประชาชนในตำบล โดยการ
เพิ่มบทบาทของสภาตำบลจากที่เป็นอยู่ และขอความร่วมมือจากหน่วยงานในจังหวัดของตน
ตามความเหมาะสม เช่น จากวิทยาลัยครูที่เปิดวิชาเอกพลศึกษา ให้ช่วยจัดการนันทนาการ
สำหรับเด็กก่อนเข้าเรียน, สถานีอนามัยช่วยอบรมเรื่องการจับบ้านที่ถูกสุขอนามัย ฯลฯ

1.6 มีประเด็นคำถามหลายข้อ ซึ่งกลุ่มผู้บริหารให้คำตอบคาดหวังค่า เช่น
การสอดคล้องตรวจตราการใช้งบประมาณของหน่วยงานทางด้านการศึกษา และการพัฒนาที่
เข้ามาเกี่ยวข้องกับประชาชนในตำบลให้เป็นไปอย่างสุจริต, การให้มีการเลือกกรรมการ
และร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ควบคุมการดำเนินงานกับหน่วยงาน หรือองค์การที่ส่งเสริมให้จัด
กิจกรรมการศึกษาในตำบล, การจัดสรรรายได้ของตำบลมาช่วยในการจัดหรือนำมาจัด
กิจกรรมการศึกษาแก่ประชาชน และพัฒนาตำบลตามลักษณะของโครงการนั้น ๆ โดยสุจริต

และเป็นธรรมเนียมเหล่านี้ กลุ่มประชาชนกลับให้ค่าความคาดหวังไว้สูง แสดงว่า ประชาชนมีความมั่นใจว่า สภาค่าบลจะสามารถทำได้เป็นอย่างดี จึงควรที่ผู้บริหารจะต้องพิจารณาอย่างจริงจัง เพื่อจะได้ใช้สภาค่าบลให้เป็นประโยชน์ในการควบคุมและติดตามผลงานของโครงการต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด

2. สำหรับผู้ทำการวิจัย

2.1 ควรทำการวิจัยว่า ทองถิ่นใดต้องการการศึกษาเรื่องอะไร รูปแบบอย่างไร เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกัน

2.2 ควรทำการวิจัยว่า วิทยาลัยครู โรงเรียน หรือส่วนราชการจะส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างไร

2.3 ควรทำการวิจัยว่า วิทยาลัยครู โรงเรียน หรือส่วนราชการจะช่วยให้สภาค่าบลมีความสามารถในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนได้อย่างไร

2.4 การวิจัยในลักษณะนี้จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย เช่น รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่นที่ห่างไกลกันหลายแห่ง ต้องใช้เวลา, พิน และกำลังใจอย่างมาก จึงไม่แนะนำให้ผู้มีข้อจำกัดในเรื่องดังกล่าวทำการวิจัยในลักษณะนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกียรติชัย พงษ์พานิชย์ "ปรัชญาและลักษณะวิชาการศึกษารูปนัย" วารสารครุศาสตร์
ฉบับพิเศษ : 20 - 21 พิมพ์ประกอบการประชุมวิชาการการศึกษารูปนัย คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 20 - 24 ตุลาคม 2518.
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 1 สมาคม
ผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2518, 294 หน้า.
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. คึกฤทธิ์กับนักศึกษา สำนักพิมพ์ก้าวหน้า 2518, 152 หน้า.
- ชานินทร์ กรัยวิเชียร "คำปราศรัยของนายชานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี"
วิทยุสารประจำวัน 13 ตุลาคม 2519, (โรเนียว).
- นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ และ วิรุทธ วิเชียรโชติ "การศึกษาเพื่อวิวัฒนาสภาตำบลและ
การผันเงินไปสู่สภาตำบลอย่างมีประสิทธิภาพ" มิตรครู 17 (17) : 18 - 21
พฤศจิกายน 2518.
- นิรมล สวัสดิบุตร "ใช้การศึกษารูปนัยอย่างไรดี" วารสารครุศาสตร์ ฉบับพิเศษ :
13 - 18 พิมพ์ประกอบการประชุมวิชาการการศึกษารูปนัย คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 20 - 24 ตุลาคม 2518.
- นิรุติ ไชยกุล "นโยบายของกรมการพัฒนาชุมชน" วิทยุสารประจำวัน 10 ตุลาคม
2519, (โรเนียว).
- เนติ นิลสาย การศึกษามหาชนของศึกษาธิการอำเภอตามทัศนะของครูใหญ่ โรงเรียน
ประชาบาลในจังหวัดขอนแก่น ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2517, 80 หน้า.
- ประคิษฐ์ คุณสนอง "เสถียรภาพนโยบายสภาตำบล" วารสารรามคำแหง 2(1) :
19 - 27 เมษายน 2518.
- ไพรัตน์ เฑาะรินทร์ ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน มิถุนายน 2516, 274
หน้า (โรเนียว)

- ภิญโญ สาร บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด ปริญญานิพนธ์ปริญญาเอก มหาวิทยาลัย
สแตนฟอร์ด สหรัฐอเมริกา โรงพิมพ์การศาสนา 2512, 135 หน้า.
- มหาดไทย, กระทรวง กรมการปกครอง คู่มือคณะกรรมการสภาตำบล พิมพ์ครั้งที่ 6
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น 2517, 331 หน้า.
- ราชกิจจานุเบกษา ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 เล่มที่ 89 ตอนที่ 190 ฉบับพิเศษ
13 ธันวาคม 2515, หน้า 122.
- เล็ก ลัชนันท์ บทบาทของอาชีวศึกษายุ่งใหญ่ในการพัฒนากำลังคนในอาชีพแขนงต่าง ๆ
ปริญญานิพนธ์ คม. แผนกวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512,
94 หน้า.
- วิจิตร กาญจนรัตน์ "การศึกษาเพื่อรับใช้สังคมในด้านการปกครอง" เอกสารการสัมมนา
วิชาการ การศึกษาเพื่อรับใช้สังคม พิมพ์ประกอบการสัมมนาการศึกษานอกระบบ
วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 15-16 พฤศจิกายน 2518, (โรเนียว).
- วิบูลย์ แซ่มชื่น "ความเป็นไปได้ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนภาคปกติ" เอกสาร
การสัมมนาวิชาการ การศึกษานอกระบบ พิมพ์ประกอบการสัมมนาการศึกษา
นอกระบบ วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม 15 - 16 พฤศจิกายน 2518, (โรเนียว).
- วิญญู อังคนารักษ์ "แนวคิดในการกระจายอำนาจ" รัฐาภิวัตร 17(3) : 115 - 136
กรกฎาคม - กันยายน 2518.
- วีระชัย มีชลขรรคม และสุพัศรา เพชรสุทธิ การศึกษานอกโรงเรียน อักษรบัณฑิต
2520, 184 หน้า.
- โมหัมหมัด อับดุลกาแดร์ การศึกษายุ่งใหญ่เปรียบเทียบสหรัฐอเมริกา - ไทย อักษรบัณฑิต
2520, 45 หน้า.
- โมหัมหมัด อับดุลกาแดร์ "ความต้องการและความสำคัญของการศึกษายุ่งใหญ่ในประเทศไทย"
รวมบทความสำคัญเรื่องการศึกษายุ่งใหญ่หรือการศึกษานอกระบบโรงเรียน
อักษรบัณฑิต 2520, 88 หน้า.
- โมหัมหมัด อับดุลกาแดร์ สภาพสังคมไทยกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน อักษรบัณฑิต
2520, 55 หน้า.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ รายงานการสัมมนาเรื่อง การศึกษาเพื่อมวลชน
ประเสริฐการพิมพ์ 2517, 347 หน้า.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 โรงพิมพ์ในเต็ค
โปรคักชั่น 2520, 20 หน้า.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง รายงานการสัมมนาการศึกษาออกโรงเรียน อักษรบัณฑิต 2517,
153 หน้า.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวง สถิติการศึกษาฉบับย่อ
ปีการศึกษา 2519 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2520, 56 หน้า.
- สนิท ยี่รงค์ "โรงเรียนชุมชน" ประชาบาล 2(9) : 2 - 3, 44 - 47 ธันวาคม
2512.
- สุพล วุฒิเสน "แนวพิจารณาว่าอะไรคือการศึกษาในและนอกระบบโรงเรียน" เอกสาร
การสัมมนาวิชาการ การศึกษานอกระบบ พิมพ์ประกอบการสัมมนาการศึกษา
นอกระบบ วิทยาลัยครูพิษณุสงคราม 15 - 16 พฤศจิกายน 2518, (โรเนียว).
- สุนทร สุนันท์ชัย "การศึกษานอกระบบโรงเรียน" เอกสารการสัมมนาวิชาการ การศึกษา
นอกระบบ พิมพ์ประกอบการสัมมนาการศึกษานอกระบบ วิทยาลัยครูพิษณุสงคราม
15 - 16 พฤศจิกายน 2518, (โรเนียว).
- สมนึก ลิ้มทอง และชาติรี อายุวัฒน์ การศึกษานอกโรงเรียนในประเทศไทย
โรงพิมพ์เจริญพัฒน์ 2519, 224 หน้า.
- โสภา ชูพิกุลชัย จิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2515, 236 หน้า.
- อาคม จันทสุนทร "การศึกษานอกระบบโรงเรียน" วิทยาสาร 26(13) : 12 - 14
เมษายน 2518.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง "การให้การศึกษาแก่มวลชนที่ไม่ได้ศึกษาในโรงเรียน" วิทยาสาร
25(11) : 11 มีนาคม 2517.

- Krech, David R.S. Crutchfield and E.L. Ballzchey, Individual in Society, McGraw-Hill Book Co. Inc., New York, 1962, p. 338.
- Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education, McGraw-Hill Book Company, New York, 1971, 492 pp.
- Guilford, J.P., Psychometric Methods, McGraw-Hill Book Company, New York, 1954, 579 pp.
- Linguist, Everet F., Design and Analysis of Experiments in Psychology and Education, Houghton Mifflin Company, 1956, 819 pp.
- Mac Donal, Richard R., Selected Readings and Projects in Social Psychology, McGraw-Hill Book Company, Inc., New York, 1971, 243 pp.
- Sarbin, Theodore R., "Role Theory," Handbook of Psychology, Addison Wesley Publishing Company, 1954, 542 pp.
- Winer, B.J., Statistical Principles in Experimental Design, McGraw-Hill Book Company, New York, 1962, 672 pp.

ภาคผนวก

ที่ นท.๐๓๐๓/ 34507

กรมการปกครอง

๓๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าราชการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์

ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขอความร่วมมือ นางสาวทิพวดี ไชยยังยศ นิสิตปริญญาโท สาขาสถิติและการสอน (นิเทศศึกษา) ปีที่ ๒ มารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียน" ทุกอำเภอ และกิ่งอำเภอ ในท้องที่จังหวัดอุตรดิตถ์

กรมการปกครองได้ขอความอนุเคราะห์จังหวัดได้โปรดแจ้งอำเภอ และกิ่งอำเภอ อำนวยความสะดวกแก่ นางสาวทิพวดี ไชยยังยศ ในการตอบแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในครั้งนี้นด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นายวงษ์ ช่อวิเชียร)

รองอธิบดี รักษาваราชการแทน

อธิบดีกรมการปกครอง

กองวิชาการ

โทร. ๒๒๒๕๔๓๐

ที่ อบ ๔/ ๑๑๔๖๐

ศาลากลางจังหวัดอุตรดิตถ์

๒ มิถุนายน ๒๔๘๘

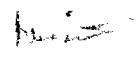
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ทราบการตอบแบบสอบถาม

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ทุกกิ่ง

ด้วยกรมการปกครองแจ้งมาว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขอความร่วมมือให้ นางสาวพิทาศิ ไซบงยศ นิสิตปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน (มีระบบศึกษา) ปีที่ ๒ มารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียน" ทุกอำเภอ ทุกกิ่งอำเภอ ในท้องที่จังหวัดอุตรดิตถ์

ฉะนั้น จึงขอให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ นางสาวพิทาศิ ไซบงยศ ซึ่งจะเดินทางมาติดต่อด้วยตนเอง ในท่วงระยะเวลา เกือบ มิถุนายน - กรกฎาคม ๒๔๘๘ นี้ด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

นายอำเภอ
ปลัดอำเภอ
ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

ที่ทำการปกครองจังหวัด

โทร. ๒๔๔๓

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑

เรียน ผู้อำนวยการจังหวัดอุตรดิตถ์

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า น.ส.ทิพาทิ ไชยงยศ เป็นนิสิตปริญญาโท สาขา
หลักสูตรและการสอน (มัธยมศึกษา) ปีที่ ๒ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เรื่อง บทบาทของ
สภาพแวดล้อมในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร. โกวิท วรพิพัฒน์ ประธาน

อาจารย์ไพศาล หวังพานิช กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และ
รวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยจะรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ที่ใด ๆ ที่ท่าน
จะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

Ana. n. n.

(ศาสตราจารย์กานดา ณ กลาง)

คณบดีมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕

เรียน นายอำเภอเมืองอุบลราชธานี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า น.ส.ทิพาคี ไชยยังยศ เป็นนิสิตปริญญาโท สาขา
หลักสูตรและเกียรตินิยม (มัธยมศึกษา) ปีที่ ๒ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เรื่อง บทบาทของ
สภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ ประธาน

อาจารย์ไพศาล หวังพานิช กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์คือ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และ
รวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยจะรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่าน
จะไปรบกวนให้นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

สมหมาย น. น.

(ศาสตราจารย์กานดา ณ ถลาง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถาม

คำชี้แจงเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ใช้ในการวิจัยเรื่อง "บทบาทของสภาตำบลในการส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน" เพื่อเสนอเป็นปฏิญานิพนธ์ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. การวิจัยนี้มุ่งจะศึกษาความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับตัวอย่างหน้าที่บางประการในบรรดาหน้าที่ทั้งปวงของสภาตำบล แล้วแต่สิ่งใดที่ท่านเห็นว่าสภาตำบลน่าจะทำ ไม่มีเจตนาจะประเมินการปฏิบัติงานของบุคคลหรือหน่วยงานใด คำตอบที่ดีที่สุด คือ คำตอบที่เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของท่านโดยเฉพาะ

3. การตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่พิจารณาแล้วว่าตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

ช่องที่ 1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายความว่า ท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น ๆ และเห็นว่า สภาตำบลจะต้องปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยแน่นอน ทั้งนี้ไม่จำเป็นสำหรับท่านในขณะนี้ที่จะต้องทราบว่า จะต้องปฏิบัติหน้าที่เช่นนั้นได้อย่างไร

ช่องที่ 2 เห็นด้วย หมายความว่า ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ และเห็นว่า สภาตำบลควรปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

ช่องที่ 3 ไม่แน่ใจ หมายความว่า ท่านตัดสินใจไม่ได้ที่จะคล้อยไปหรือไม่ได้ว่า จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ และเห็นว่า สภาตำบลจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวก็ไม่เป็นไร

ข้อที่ 4 ไม่เห็นด้วย

หมายความว่า ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความ
นั้น ๆ และเห็นว่า สภาตำบลไม่ควรปฏิบัติ
หน้าที่ดังกล่าว

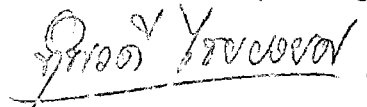
ข้อที่ 5 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หมายความว่า ท่านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับ
ข้อความนั้น ๆ และเห็นว่า สภาตำบลจะ
ต้องไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยแน่นอน

4. ก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม กรุณาเลือกกาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง
และเติมข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านเอง

5. ขอให้ท่านเลือกตอบตามความคิดเห็นของท่านจริง ๆ เพื่อท่านจะได้ตอบ
อย่างสบายใจ มีอิสระและเสรีในความคิดเห็น ท่านไม่จำเป็นต้องบอกชื่อของท่านในการ
ตอบแบบสอบถามนี้

ขอได้รับความขอบพระคุณอย่างสูง

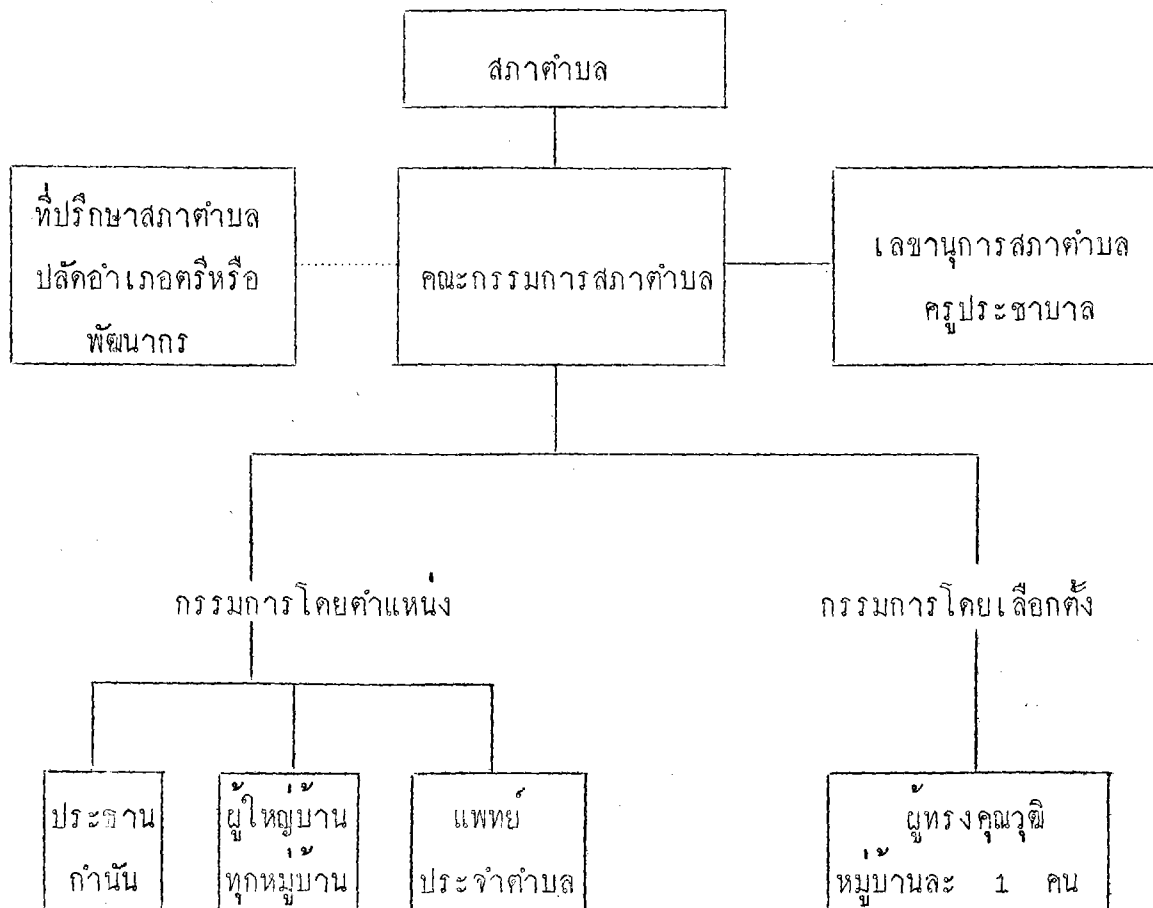

(น.ส.ทิพวดี ไชยงยศ)

253 อาคารสงเคราะห์คลองจั่น ซอย 4

เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 24

แผนภูมิ แสดงคณะกรรมการสภาตำบลตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ อายุ ปี
ถิ่นที่อาศัย ตำบล อำเภอ
จังหวัด
2. ลักษณะการงานหรืออาชีพในปัจจุบันของท่าน
..... รัฐมนตรีว่าการ หรือ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
..... ปลัดกระทรวง หรือ รองปลัดกระทรวง
..... อธิบดี หรือ รองอธิบดี
..... ผู้อำนวยการกอง หรือ หัวหน้ากอง
..... ข้าราชการที่รับราชการในจังหวัด ตำแหน่ง
..... ข้าราชการที่รับราชการในอำเภอ ตำแหน่ง
..... ข้าราชการการเมือง (สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ สภาจังหวัด)
..... คณะกรรมการสภาตำบล ตำแหน่ง
..... นักศึกษา
..... ผู้ประกอบอาชีพอื่น คือ

ข้าพเจ้าเห็นว่าสภาตำบลควรจะมีบทบาทในการ

1. ประชุมประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันจัดลำดับปัญหา ความสำคัญ และความต้องการ
ในด้านการศึกษาและการพัฒนา เพื่อจัดทำแผนการหรือโครงการเฉพาะของตำบล เช่น
การอบรมเกษตรกร การให้ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัว การทำสวนครัว ฯลฯ

.....
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. เสนอแผนพัฒนาตำบล แผนการส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนไปให้หน่วยงาน
หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนให้สอดคล้องกัน

.....
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

8. แนะนำให้ประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานหรือองค์กร อาสาสมัครและ
ผู้ปฏิบัติงานในตำบลใคร่จุกกัน เพื่อร่วมมือกันปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

9. ถือเป็นธุระและรับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์
การดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์กรที่ส่งเสริมการศึกษาของประชาชนและการพัฒนา
ตำบล เพื่อร่วมกันทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จตามโครงการ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

10. ให้ระงับการปฏิบัติการใด ๆ ของหน่วยงานหรือองค์กรที่กำลังปฏิบัติขัดต่อ
วัตถุประสงค์และสร้างความเดือดร้อนเสียหายแก่ตำบล

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

11. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางโครงการต่าง ๆ ตลอดจน
วิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือองค์กรที่มาปฏิบัติการในตำบล และแจ้ง
ข้อดีข้อเสียให้หน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ ทราบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

12. จัดให้มีการประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง
กับการปฏิบัติงานตามโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

13. ให้มีการคัดเลือกกรรมการและร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ควบคุมการดำเนินงาน
กับหน่วยงานหรือองค์กรที่ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการศึกษาในตำบล เช่น เรื่องที่อ่าน
หนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน โครงการพัฒนาผู้นำเยาวชน ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก ฯลฯ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

14. เป็นผู้นำและชักชวนประชาชนให้ร่วมมือร่วมใจกันจัดตั้งและบำรุงรักษาสถานที่
ที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ศาลาประชาคม ห้องสมุดประชาชน ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ฯลฯ ขึ้นทุกหมู่บ้าน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

15. จัดตั้งศูนย์รับบริจาค แลกเปลี่ยนหนังสือและอุปกรณ์การศึกษาจากที่ใดแล้ว
หรือที่เหลือใช้เพื่อบริการแก่ประชาชนในตำบลที่ขาดแคลน ตลอดจน จัดจำหน่ายหนังสือ
ในราคาพอสมควร

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

16. ให้มีการรวมกลุ่มประชาชนตามโครงการที่ส่งเสริมของหน่วยงานหรือองค์กร
ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนและการพัฒนา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตาม
แผนการ เช่น กลุ่มผู้ประกอบอาชีพอย่างเดียวกัน กลุ่มสนใจ (การให้การศึกษาแก่ประชาชน
ที่มีความสนใจร่วมกันตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป) กลุ่มหนุ่มสาว ฯลฯ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

17. สอดส่อง ควบคุมการใช้งบประมาณของหน่วยงานทางด้านการศึกษาและ
การพัฒนาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับประชาชนในตำบลให้เป็นไปอย่างสุจริต

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

18. จัดสรรรายได้ของตำบลมาช่วยในการจัดหรือนำมาจัดกิจกรรมการศึกษาแก่
ประชาชนและพัฒนาตำบลตามลักษณะของโครงการนั้น ๆ โดยสุจริตและเป็นธรรม

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. ระบุว่า มีหน่วยงานหรือองค์กรที่ส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนและการพัฒนา
เข้ามาปฏิบัติงานในตำบลเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องเข้าควบคุมหรือรับผิดชอบแต่อย่างใด

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. ร่วมพิจารณาและวางแผนทางปฏิบัติงานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เข้ามา
ปฏิบัติงานส่งเสริมการศึกษาแก่ประชาชนและพัฒนาหมู่บ้าน ตลอดจน การให้ความรู้ความ
เข้าใจทั้งมวลในตำบลทุกครั้ง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5. ปฏิเสธโครงการหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานหรือองค์กรที่มีลักษณะ
ไม่เกี่ยวข้องกับโครงการอื่นที่มีอยู่แล้วในตำบลหรือโครงการที่จะทำให้เกิดความต้องการของตำบล
เสียไป

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6. ให้หน่วยงานหรือองค์กรด้านการศึกษาสำหรับประชาชนและการพัฒนาที่มี
โครงการซ้ำซ้อนหรือไม่เกี่ยวข้องกับโครงการที่กำลังทำอยู่แล้วในตำบล ร่วมปรึกษาหารือ
และตัดสินใจร่วมกันก่อนจะดำเนินการใด ๆ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

7. แต่งงาน กำหนดหน้าที่และชักชวนความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกันกับ
หน่วยงานหรือองค์กรที่เข้ามาปฏิบัติการในตำบล แม้งานนั้นจะไม่ได้ใช้เงินของสภาตำบล
และไม่เป็นโครงการที่สภาตำบลเสนอ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

19. รับเงินมาดำเนินงานจัดการศึกษาแก่ประชาชนจากหน่วยงานหรือองค์กร
ต่าง ๆ ตามข้อตกลงที่ทำไว้ร่วมกัน และยินดีรับข้อตำหนิต่างหลายเมื่อมีข้อบกพร่อง ตลอดจน
ดำเนินการแก้ไขในฐานะผู้รับผิดชอบของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ

.....
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

20. รับมอบอำนาจการจ่ายเงินบางส่วนจากหน่วยงานหรือองค์กรที่ส่งเสริมให้
จัดการศึกษาแก่ประชาชนและพัฒนาตำบล โดยสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามจุดประสงค์
อย่างมีประสิทธิภาพ

.....
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

21. มีส่วนในการพิจารณาความดีความชอบและความผิดของเจ้าหน้าที่ ข้าราชการ
อาสาสมัคร ตลอดจน ผู้ทดลองหรือฝึกงานเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อประชาชนและการพัฒนา
ต่าง ๆ ที่เข้ามาปฏิบัติงานในตำบล

.....
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

22. สืบหาและสอบสวนการปฏิบัติงาน การใช้จ่ายเงิน ซึ่งมีผู้ร้องเรียนหรือพบว่า
ทำไปโดยมิชอบมิควร

.....
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

23. ติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าหรืออุปสรรคของโครงการต่าง ๆ ที่
ได้ดำเนินไปแล้วในตำบล ให้หน่วยงานหรือองค์กรที่ส่งเสริมให้จัดการศึกษาแก่ประชาชน
และการพัฒนาตำบลทราบโดยตลอด

.....
เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

24. เลือกรับชมการหมู่บ้านให้รับชมเกี่ยวกับการศึกษาด้านอาชีพและความ
เป็นอยู่ของประชาชน เพื่อเตรียมการป้องกัน แก้ไข และสามารถนำเสนอปัญหาขอความ
ช่วยเหลือจากทางการได้ทันที

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

25. จัดทำป้ายจดหมายข่าวประจำเดือน แจ้งความเคลื่อนไหวและนโยบายของรัฐ
ทั้งเผยแพร่เอกสาร ไปสเตอร์ ภาพโฆษณาของทางการหรือสมาคมต่าง ๆ ให้ประชาชน
ได้ทราบโดยทั่วกัน

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

26. หาวิธีการให้ประชาชนรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งให้มีโอกาสซักถาม
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายจากนักกฎหมาย เจ้าหน้าที่ราชการ ผู้รู้ หรือ
นักการเมือง

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

27. จัดให้มีการประสานงานและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันต่าง ๆ ในตำบล
เช่น วัด โรงเรียน ตลาด ในการร่วมมือร่วมใจกันส่งเสริมความเป็นอยู่ อาชีพ และการศึกษา
ของประชาชนทุกวิถีทาง เช่น จัดฉายภาพยนตร์ จัดกลุ่มเสวนา ร่วมกันพัฒนาถนนหนทาง
ทำนน้ำ และอื่น ๆ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

28. แลกเปลี่ยนข้อเท็จจริงหรือจัดการให้ผู้รับชมพบกับกลุ่มโรงเรียนได้ทันทีเมื่อมี
การเรียกร้องหรือร้องเรียนว่า การปฏิบัติงานใด ๆ ของสภาตำบลหรือหน่วยงานเกี่ยวกับ
การศึกษาของประชาชนและการพัฒนาที่มาปฏิบัติอยู่ในตำบลมีพฤติกรรมที่ไม่น่าไว้วางใจและ
บิดเบือนเพื่อผลประโยชน์ส่วนบุคคล

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

29. เป็นตัวแทนของประชาชนหรือกลุ่มผู้เดือดร้อนต่าง ๆ ที่ควรให้การศึกษา
ความรู้ความเข้าใจสามารถขจัดปัญหาเหล่านั้นได้ เขารองรับและเร่งให้ทางการรีบ
ดำเนินการช่วยเหลืออย่างรวดเร็วเพื่อแก้ปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

30. ให้ความเท่าเทียมในโอกาสแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความคิดเห็นทาง
การเมือง การปกครองแตกต่างกัน ได้แสดงถึงความจำเป็น วิธีการที่ดีและไม่ดีของลัทธิ
หรือระบบนั้น ๆ ให้ประชาชนรับฟังและตัดสินใจ โดยไม่ชักขวางเฉพาะกลุ่มที่มีความคิดเห็น
ต่างจากคณะกรรมการ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง